

Integraal Huisvestingsplan Onderwijs & Opvang

Geldrop-Mierlo

RO groep
van waardevol
naar waardevast

Inhoudsopgave

1.	**Inleiding**	**4**
	Aanleiding	5
	Status en totstandkoming	5
	Leeswijzer	5
2.	**Onderwijs & Opvang**	**7**
	Demografie	8
	Onderwijs	8
	Bewegingsonderwijs	10
	Kinderopvang	11
	Functionele en gebouwelijke scan	11
3.	**Algemeen kader**	**13**
	Gemeente	14
	Schoolbestuur	14
	Kindpartner	15
	Financieel	15
	Duurzaamheid	15
4.	**Strategische thema's**	**16**
	Thema 1. Doorgaande leer- en ontwikkellijn	17
	Thema 2. Vroegsignalering en preventie	18
	Thema 3. Relatie met andere activiteiten en voorzieningen per wijk	18
	Thema 4. Duurzaam en toekomstbestendig	19
	Thema 5. Gezondheid en beweging	20
	Thema 6. Wereldburgerschap in een internationale toekomst	20
5.	**Ordeningsprincipes**	**21**
	Principe 1. Samenwerking (bij voorkeur) in brede voorzieningen	22
	Principe 2. Bereikbaar verspreid over de gemeente	23
	Principe 3. Toekomstvast met een scope van dertig jaar	23
6.	**Huisvestingsmaatregelen**	**25**
	Algemeen	26
	Geldrop	27
	Basisscholen Dommeldal en Beneden Beekloop	27
	Basisschool Sint Jozef	29
	Basisschool De Ganzebloem	31
	Basisschool 't Klokhuis	33
	SBO Van der Putt	34
	Basisscholen De Rots en De Regenboog	36
	Basisschool De Vlinder	38
	Basisschool 't Vijfblad	40
	Mierlo	42
	Basisscholen Sint Lucia en Loeswijk	42
	Basisschool De Kersentuin	44
	Basisschool 't Schrijverke	46
	Analyse	47

7. Uitvoeringsplan **50**
Businesscase Puur Sang – Mierlo 51
Businesscase Restantopgave Mierlo 52
Businesscase SBO Van der Putt 53
Businesscase Sint Jozef – Geldrop 54
Businesscase De Vlinder en 't Vijfblad – Geldrop 55

8. Financiële vertaling **56**
Aan de basis – de VNG-normstelling 2018, bijstelling 2021 57
Ambitie: Realiseren van Toekomst georiënteerd en relevante voorzieningen 58
Tariefstelling Geldrop-Mierlo 58
Renovatie als voorziening in het kader van Zorgplicht 59
Verduurzaming bestaand gebouw 60
Uitvoeringsagenda 2020-2026 en financiële consequenties 61

9. Implementatie **63**

10. Bijlagen **65**
Bijlage 1. Informatiefundament 67
Bijlage 2. Functionele en gebouwelijke scan (matrix) 68
Bijlage 3. Algemeen kader 69

1 Inleiding

Aanleiding

De schoolbesturen[1], kindpartners[2] en de gemeente Geldrop-Mierlo zijn zich bewust van de continu veranderende maatschappij en werken gezamenlijk aan een sterk onderwijsklimaat in de gemeente. Kinderopvang en basisonderwijs hebben, als voorzieningen waar de jeugd zich ontwikkelt, een belangrijke funderende rol in die maatschappij. Dit vraagt van schoolbesturen en hun partners dat zij actief bezig zijn met de optimale voorbereiding van de kinderen op de maatschappij van vandaag en die van morgen. De gemeente heeft, vanuit haar wettelijke plicht, een belangrijke rol in de facilitering van het onderwijs in de vorm van passende onderwijshuisvesting.

Ten behoeve van een goede onderwijskwaliteit en een gezonde en verantwoorde bedrijfsvoering is het wenselijk dat de onderwijshuisvesting qua maat, spreiding en inrichting past bij de behoeften in de verschillende gebieden en de onderwijskundige visie van de schoolbesturen en kindpartners voldoende ondersteunt. De uitdaging is te groeien naar een situatie waarin scholen in vorm en concept passen bij hun omgeving; op logische plekken gesitueerd, in goede toekomstbestendige gebouwen, met duurzaam perspectief op instandhouding en waar mogelijk en gewenst in samenwerking met flankerende partners in het educatieve netwerk en/of de buurt.

Status en totstandkoming

Van februari 2021 tot en met augustus 2021 hebben partijen in gezamenlijkheid gewerkt aan een integraal huisvestingsplan voor de gemeente Geldrop-Mierlo (IHP Geldrop-Mierlo), geformuleerd voor de periode tot 2036. Concreet en gedetailleerd voor de komende vier jaar, met een doorkijk voor de elf daaropvolgende jaren. Het plan is tot stand gekomen in constructieve samenwerking in een ambtelijke projectgroep samengesteld uit vertegenwoordigers van de schoolbesturen, -directeuren, kindpartners en een afvaardiging van de gemeente Geldrop-Mierlo, met ondersteuning van adviesbureau RO groep.

Voorliggende rapportage vormt de afsluiting van het IHP Geldrop-Mierlo. Het informatiefundament, onderdeel van en als bijlage toegevoegd aan de rapportage, geeft inzicht in de huidige situatie van het primair onderwijs in de gemeente Geldrop-Mierlo. Aan de basis van dit integraal huisvestingsplan ligt een gezamenlijke, door partijen gedeelde opvatting over kwaliteit en toekomst van het onderwijs en maatschappelijke dienstverlening, vertaald in strategische thema's.

Leeswijzer

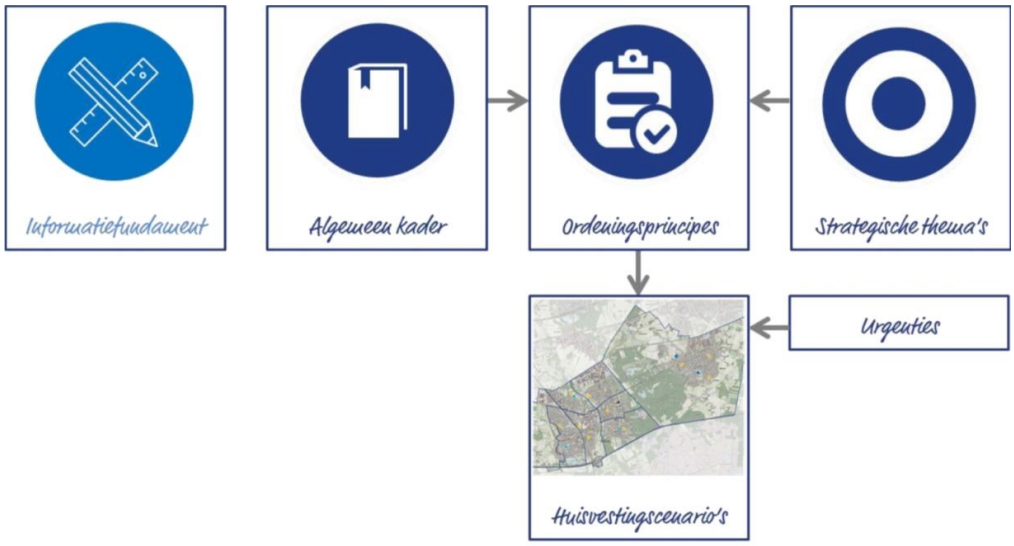
Hoofdstuk 2 is een samenvatting van de huidige situatie, gebaseerd op het informatiefundament Geldrop-Mierlo. In hoofdstuk 3 worden de kaders en uitgangspunten op maatschappelijk, gemeentelijk en wettelijk vlak geschetst. Hoofdstuk 4 geeft inzicht in de gezamenlijke visie van de schoolbesturen, kindpartners en gemeente, beschreven in strategische thema's. Deze gedeelde visie op onderwijs geeft kaders voor de wijze waarop primair onderwijs en opvang in de gemeente georganiseerd kan worden, samen met andere maatschappelijke partners.

---

[1] De schoolbesturen en schooldirecteuren van Eenbes Basisonderwijs, Stichting Nutsscholen Geldrop en Stichting PlatOO zijn betrokken bij de uitwerking van het IHP Geldrop-Mierlo.

[2] Alle kinderpartners in de gemeente zijn uitgenodigd deel te nemen aan het IHP Geldrop-Mierlo. Kindpartners Korein, De Grabbelton, Kinderopvang Potje Knor en De Wondere Wereld hebben geparticipeerd.

In hoofdstuk 5 zijn de ordeningsprincipes voor huisvesting benoemd, gericht op het formuleren van te nemen maatregelen in de onderwijshuisvesting. Hoofdstuk 6 schetst de benodigde huisvestingsmaatregelen van de diverse onderwijslocaties. Om tot passende huisvesting te komen, dienen schoolbesturen, -directeuren, kindpartners en gemeente enkele businesscases uit te werken. Deze businesscases zijn in hoofdstuk 7 beschreven, geformuleerd in een uitvoeringsplan. Hoofdstuk 8 beschrijft de financiële vertaling van het IHP Geldrop-Mierlo. Tot slot geeft hoofdstuk 9 aandachtspunten bij het implementeren van de voorgestelde ontwikkelingen.

2 Onderwijs & opvang in Geldrop-Mierlo

De bestaande situatie in de gemeente Geldrop-Mierlo is in beeld gebracht. In het informatiefundament, zie bijlage 1, zijn de demografische gegevens, ontwikkelingen en kwantitatieve gegevens gebundeld. Daarbij is aandacht voor leerlingenaantallen, verwachte groei en krimp, gebouwelijke kenmerken, en normatieve ruimtebehoefte in relatie tot beschikbare gebouwcapaciteit. Voorliggend hoofdstuk is een samenvatting van de bestaande situatie.

Demografie

Het bevolkingsaantal van de gemeente Geldrop-Mierlo is de afgelopen 15 jaar met ongeveer 2.300 inwoners toegenomen tot circa 40.100 inwoners op 1 januari 2021. Verwachting is dat deze groei nog een tijdje doorzet tot 41.200 inwoners in 2025 en bijna 42.000 inwoners in 2036.

De basisgeneratie van het primair onderwijs (kinderen van 4 tot 13 jaar) en van het voortgezet onderwijs (kinderen van 13 tot 18 jaar) in de gemeente Geldrop-Mierlo in de afgelopen jaren afgenomen: het aantal 4-13 jarigen met 9 procent en het aantal 13-18 jarigen met 8 procent (bron: DUO, periode 2012-2020). Na deze krimp wordt in de komende periode een groei in de basisgeneratie verwacht. Op dit moment hebben ongeveer 3.275 kinderen de basisschoolleeftijd, het leeftijdsdeel voor voortgezet onderwijs heeft een omvang van circa 2.150 leerlingen.

Onderwijs

Primair onderwijs

Verspreid over de gemeente Geldrop-Mierlo wordt momenteel op dertien scholen[3] regulier basisonderwijs aangeboden en op één school speciaal basisonderwijs. Gezamenlijk bieden zij op teldatum 01.10.2020 aan 3.154 leerlingen basisonderwijs. De scholen vallen onder het bevoegd gezag van schoolbesturen Eenbes Basisonderwijs, Stichting Nutsscholen Geldrop en Stichting PlatOO.

De afgelopen 15 jaar heeft een daling van 600 leerlingen plaatsgevonden (circa 17 procent). Volgens prognoses van Pronexus (januari 2021) stijgt het leerlingenaantal de komende 15 jaren weer met 8 procent. Notabene: schoolbesturen rapporteren vanaf teldatum 1 oktober 2020 grote(re) verschillen tussen de prognoses van Pronexus en eigen (korte termijn) prognoses.

Voor het basisonderwijs in de gemeente Geldrop-Mierlo geldt de van Rijkswege bepaalde opheffingsnorm van 145 leerlingen. Momenteel hebben alleen basisschool Loeswijk en basisschool De Kersentuin minder leerlingen. Basisschool De Regenboog telde in schooljaar 2020-2021 precies 145 leerlingen. De overige scholen bevinden zich qua leerlingenaantallen (ruim) boven de opheffingsnorm. Volgens de meest actuele prognoses blijft het leerlingenaantal van beide basisscholen de komende jaren onder de opheffingsnorm. Tevens wordt verwacht dat het leerlingenaantal van basisschool De Regenboog vanaf schooljaar 2021-2022 onder de opheffingsnorm zakt.

[3] Basisschool Sint Jozef en basisschool 't Schrijverke beschikken over twee locaties.

De gemeente Geldrop-Mierlo kent een lichte leerlingenmigratie, zowel tussen de verschillende postcodes als met omliggende gemeenten. Van de 3.154 leerlingen op de veertien onderwijslocaties is 95 procent woonachtig in de gemeente Geldrop-Mierlo, 5 procent woont in andere gemeenten. Met name vanuit de gemeenten Eindhoven, Nuenen, Gerwen en Nederwetten, Helmond en Heeze-Leende komen leerlingen naar de gemeente Geldrop-Mierlo. SBO Van der Putt heeft een breed voedingsgebied en geeft onderwijs aan leerlingen uit de gehele omgeving.

Basisschool	Bevoegd gezag	Denominatie	01.10.2020
Dommeldal	De Eenbes	Rooms-Katholiek	213 leerlingen
Beneden Beekloop	Nutsscholen Geldrop	Algemeen bijzonder	274 leerlingen
Sint Jozef *	De Eenbes	Rooms-Katholiek	440 leerlingen
De Ganzebloem	Nutsscholen Geldrop	Algemeen bijzonder	242 leerlingen
't Klokhuis	De Eenbes	Rooms-Katholiek	226 leerlingen
SBO Van der Putt	De Eenbes	Rooms-Katholiek	164 leerlingen
De Rots	De Eenbes	Rooms-Katholiek	180 leerlingen
De Regenboog	Nutsscholen Geldrop	Algemeen bijzonder	145 leerlingen
De Vlinder	De Eenbes	Rooms-Katholiek	154 leerlingen
't Vijfblad	De Eenbes	Rooms-Katholiek	204 leerlingen
Sint Lucia	De Eenbes	Rooms-Katholiek	238 leerlingen
Loeswijk	De Eenbes	Rooms-Katholiek	125 leerlingen
De Kersentuin	De Eenbes	Rooms-Katholiek	129 leerlingen
't Schrijverke *	PlatOO	Openbaar	420 leerlingen

** Basisschool Sint Jozef en basisschool 't Schrijverke beschikken over twee locaties*

Voortgezet Onderwijs

Het Strabrecht College, de enige school voor voortgezet onderwijs in de gemeente Geldrop-Mierlo, valt onder het bevoegd gezag van Stichting Internationaal en Lokaal Funderend Onderwijs (SILFO) en biedt de opleidingen gymnasium, atheneum, havo en mavo. Het eerste leerjaar is een brugjaar met verschillende typen brugklassen. Het Strabrecht College[4] is een bijzondere samenwerkingsschool met als grondslag de samenwerking tussen de rooms-katholieke, protestants-christelijke en de overige levensbeschouwelijke richtingen. De stichting staat voor excellent onderwijs in een internationale toptechnologieregio.

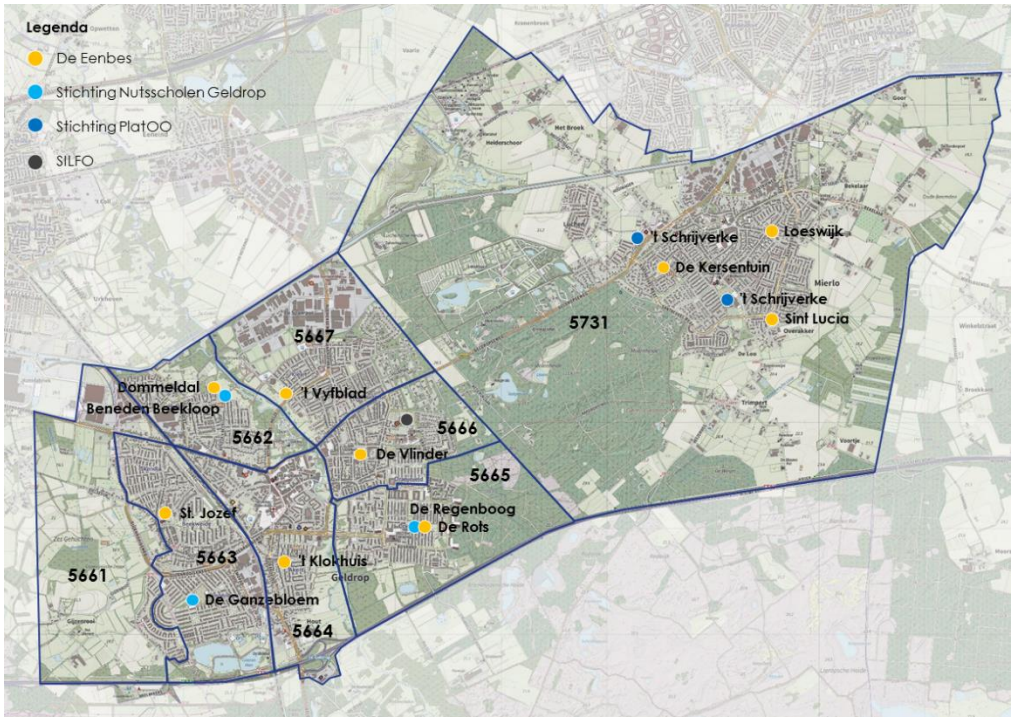
De school biedt op teldatum 01.10.2020 aan 1.036 leerlingen voortgezet onderwijs. Vanaf schooljaar 2012-2013 heeft een daling van 780 leerlingen plaatsgevonden (circa 43 procent). Deze daling werd voor een deel veroorzaakt door krimp van de basisgeneratie. Pronexus (januari 2021) geeft aan dat het leerlingenaantal de komende 15 jaren verder daalt met 6 procent.

Instelling	Bevoegd gezag	Denominatie	01.10.2020
Strabrecht College	SILFO	Openbaar, Algemeen bijzonder	1.036 leerlingen

[4] Het Strabrecht College is recent verhuisd (2020) naar een nieuw gebouw van circa 8.000 m² bvo.

De school heeft een breder voedingsgebied dan alleen de gemeente Geldrop-Mierlo. Circa 66 procent van leerlingen van de school komt uit Geldrop-Mierlo. Ongeveer 34 procent van de leerlingen is woonachtig in de buurgemeenten Helmond, Heeze-Leende, Nuenen, Gerwen en Nederwetten. Bijna 45% van de jongeren uit Geldrop-Mierlo volgt voortgezet onderwijs in de gemeente Eindhoven.

Het voortgezet onderwijs vormt geen onderdeel van dit integraal huisvestingsplan.

Bewegingsonderwijs

Voor het bewegingsonderwijs van de basisscholen is de nabijheid van een binnensportlocatie van belang. Basisscholen De Ganzebloem, De Vlinder, Sint Jozef en SBO Van der Putt beschikken over een aanpandige gymzaal. Daarnaast zijn diverse andere sportaccommodaties in Geldrop-Mierlo gesitueerd: Sporthal De Kievit, Sporthal De Coevering, Sporthal De Weijer en Gymzaal Den Akert.

Basisscholen Dommeldal, Beneden Beekloop en 't Vijfblad maken gebruik van Sporthal De Kievit. Het bewegingsonderwijs voor basisschool 't Klokhuis is georganiseerd in de gymzaal van Wijkvereniging Den Akert. In Sporthal De Coevering wordt het gymonderwijs van basisscholen De Rots en De Regenboog verzorgd. Het bewegingsonderwijs voor de basisscholen in de kern Mierlo wordt in Sporthal De Weijer gegeven.

Kinderopvang

Volgens het Landelijk Register Kinderopvang heeft de gemeente Geldrop-Mierlo een breed aanbod aan kinderopvang. Dienstverlening wordt verzorgd door de aanbieders (Stichting Peuteropvang) De Grabbelton, Kinderopvang Potje Knor, Korein (onderdeel van Wij zijn JONG – JeugdOntwikkeling Nederland Groep), Kinderdagverblijf Dolfijn, de Kinderkamer, Kindcentrum Mierlo, KluppluZ, Kruimel Geldrop en Stichting Spring Kinderopvang. In totaal gaat het om 20 locaties voor peuteropvang[5] (POV) en/of kinderdagopvang (KDV) en 24 locaties voor buitenschoolse opvang (BSO) met 1.906 kindplaatsen in totaal. Aanvullend zijn er gastouders in de gemeente.

Peuteropvang (inclusief VVE-programma) en kinderdagopvang wordt aangeboden door acht verschillende partners. Zij hebben gezamenlijk 794 kindplaatsen. Negen partijen bieden buitenschoolse opvang aan (voor-, tussen- en naschoolse opvang) voor 1.112 kindplaatsen. Verreweg de meeste voorzieningen zijn in of in de directe nabijheid van basisscholen gesitueerd. Partijen erkennen de toegevoegde waarde daarvan en hebben de intentie om de samenwerking beter te organiseren. Om beleidsmatige en inhoudelijke aansluiting te realiseren zoeken gemeente, onderwijs- en kindpartners kansen. De gemeente heeft hierbij vanuit regie een initiërende rol.

Functionele en gebouwelijke scan

Met behulp van een functionele en gebouwelijke scan is de onderwijshuisvesting in de gemeente Geldrop-Mierlo in beeld gebracht: de gebouwen zijn op relevante aspecten beoordeeld en gescoord op een vijf-puntenschaal per subcriterium. De gemiddelde score (onvoldoende, matig, voldoende, ruim voldoende) is een indicatie voor het belang van actie. De scan toetst onderstaande thema's en subcriteria:

1. Onderwijskundig perspectief
   - Aanwezigheid van doorlopende leerlijn 0-4, 2-4 en buitenschoolse opvang. Zijn kindfuncties aanwezig en is er inhoudelijke samenwerking?
   - Het potentieel aantal leerlingen in relatie tot een complete doorgaande leerlijn. Zijn er minimaal 8 groepen, 200 leerlingen?
   - Het uitstroom niveau van de leerlingen.

2. Ruimtelijk perspectief
   - De mate van normatief ruimteoverschot of –tekort op teldatum en in perspectief van 15 jaar.
   - De mate waarin het gebouw het huidige onderwijsconcept faciliteert.

3. Omgevingsperspectief
   - Kwaliteit en kwantiteit van de buitenruimte.
   - Aanwezigheid parkeerplaatsen.
   - Bereikbaarheid en veiligheid.

4. Energieprestaties
   - Gasverbruik.
   - Energieverbruik.

[5] Peuterspeelzalen zijn per 1 januari 2018 kinderdagverblijven geworden in het L.R.K.

5. Bouwkundig perspectief
   - Mate van flexibiliteit van het gebouw.
   - Binnenklimaat en installaties.
   - Uitstraling en belevingswaarde.
   - Bouwkundige kwaliteit.

Dataverzameling heeft plaatsgevonden aan de hand van bureaustudie, een interviewronde met de betrokken bestuurders en visuele gebouwopname van alle panden. Voor de volledige functionele en gebouwelijke scan wordt verwezen naar bijlage 2. De scan levert onderstaand overzicht op:

School	Kern	Onderwijs	Ruimte	Omgeving	Duurzaamheid	Bouwkundig	gem. score
Bs. St. Jozef Papenvoort	Geldrop	3,7	3,0	2,3	4,0	2,8	**3,2**
Bs. St. Jozef Gildestraat	Geldrop	3,7	3,0	3,0	5,0	2,0	**3,3**
Bs. De Kersentuin	Mierlo	4,0	2,7	3,7	2,0	3,0	**3,1**
Bs. Dommeldal	Geldrop	4,5	2,7	2,3	4,0	1,6	**3,0**
Bs. Loeswijk	Mierlo	2,2	1,3	4,0	2,0	2,2	**2,3**
Bs. St. Lucia	Mierlo	4,7	3,7	3,0	2,5	3,2	**3,4**
Bs. De Vlinder	Geldrop	4,5	2,3	3,3	4,0	3,2	**3,5**
Bs. 't Klokhuis	Geldrop	4,8	4,3	3,7	3,5	3,6	**4,0**
Bs. De Rots	Geldrop	4,5	5,0	3,3	3,5	4,4	**4,1**
Bs. 't Vijfblad	Geldrop	4,8	2,3	2,3	5,0	2,2	**3,3**
SSBO Burg. v d Putt	Geldrop	2,7	2,5	3,3	4,0	2,0	**2,9**
Bs. Beneden Beekloop	Geldrop	4,5	2,7	2,0	3,3	1,4	**2,8**
Bs. De Regenboog	Geldrop	4,5	2,3	3,3	3,5	4,6	**3,7**
Bs. Ganzebloem	Geldrop	4,8	1,7	3,3	2,7	3,4	**3,2**
Bs. 't Schrijverke Luchen	Mierlo	3,3	2,7	4,0	5,0	4,2	**3,8**
Bs. 't Schrijverke	Mierlo	3,5	2,3	4,0	4,5	3,0	**3,5**

3 Algemeen kader

De afgelopen jaren is duidelijk geworden dat ontwikkelingen in de samenleving zich razendsnel voltrekken; zowel maatschappelijk, lokaal als wettelijk. Samen met verwachtingen van ouders en kinderen leidt dit tot wijzigingen in de positie van onderwijs, opvang en zorg. De maatschappij eist gerichte investeringen in kwaliteit waarbij het belang van het kind centraal staat. Daarnaast leiden demografische ontwikkelingen tot een verandering van de vraag naar en het gebruik van voorzieningen. Tegelijkertijd hebben overheden en maatschappelijke partners een kleiner budget beschikbaar. In bijlage 3 zijn de beïnvloedende ontwikkelingen, en de betekenis voor onderwijs en opvang, verder omschreven.

Het wettelijk kader in het onderwijs en de kinderopvang wordt bepaald in een aantal wetten: Wet Primair op het Onderwijs (WPO), de Wet op het Voortgezet Onderwijs (WVO), de wet op de Expertisecentra (WEC)en de Wet Kinderopvang (Wko). Daarnaast zijn de kaders en uitgangspunten ten aanzien van taken en verantwoordelijkheden voor onderwijshuisvesting vastgelegd in de lokale Verordening Voorzieningen huisvesting onderwijs. Onderstaande paragrafen zijn een samenvatting van de meest relevante wet- en regelgeving.

Gemeente

Het wettelijk kader van onderwijshuisvesting kent een gedeelde verantwoordelijkheid tussen gemeenten en schoolbesturen. De gemeente heeft de zorgplicht om voldoende en adequate huisvesting beschikbaar te stellen voor het PO, (V)SO en VO. De gemeente is financieel verantwoordelijk voor (vervangende) nieuwbouw, eerste inrichting en leerpakketten, uitbreiding en herstel van constructiefouten en herstel bij schade door bijzondere omstandigheden. De verantwoordelijkheid van renovatie is in de huidige wetgeving nog niet vastgelegd, maar de verwachting is dat deze wordt toegevoegd aan het gemeentelijke voorzieningenpakket van onderwijshuisvesting. Gemeenten zijn verplicht om een Verordening Voorzieningen huisvesting onderwijs te ontwikkelen en vast te stellen. Daarin is op basis van gemeentelijk onderwijshuisvestingsbeleid vastgelegd hoe de gemeente juridisch en procedureel vorm geeft aan haar zorgplicht.

Bij nieuwbouw bekostigt de gemeente gebouw en ondergrond. Schoolbestuur treedt op als bouwheer (tenzij anders wordt overeengekomen). Na oplevering wordt het juridisch eigendom om niet overgedragen aan het schoolbestuur. De gemeente behoudt economisch claimrecht. Wanneer het schoolbestuur het gebouw of een gebouwdeel niet langer gebruikt, wordt het juridisch eigendom om niet terug overgedragen aan de gemeente, mits daarover overeenstemming bestaat. Bij gebouwen met meerdere functies worden soms andere afspraken gemaakt over eigendom en gebruiksrecht.

Schoolbestuur

Het schoolbestuur heeft de verantwoordelijkheid de huisvesting goed te beheren en exploiteren. Zij draagt de kosten voor de exploitatie van het gebouw (energie, water, en schoonmaak), alsmede voor klein en groot onderhoud van het gebouw en de bijbehorende gronden gedurende de gebruikstermijn van het gebouw. Het juridisch eigendom, en daarmee de juridische aansprakelijkheid, ligt in beginsel bij het schoolbestuur. Daardoor mag het schoolbestuur een gedeelte van het gebouw verhuren of in medegebruik geven, mits dit aan de gestelde voorwaarden voldoet. Het schoolbestuur mag als juridisch eigenaar echter geen financiële verplichting aangaan op basis van het gebouw (hypotheek).

Het schoolbestuur is verantwoordelijk voor het aanvragen van de voorziening in de huisvesting (binnen vastgestelde procedure) en treedt op als bouwheer bij de realisatie van uitbreidingen en aanpassingen.

Kindpartner
Investeren in huisvesting ten behoeve van kinderopvang (kinderdagopvang, peuteropvang, buitenschoolse opvang) valt niet onder de zorgplicht van de gemeente en is daarmee geen onderdeel van de verordening. Organisaties voor kinderopvang worden anders gefinancierd en dienen zelf te investeren in hun huisvesting of een marktconforme huur te betalen voor de huisvesting waar zij gebruik van maken. De huisvesting dient minimaal te voldoen aan de richtlijnen in het bouwbesluit. De (inrichting van de) binnen- en buitenruimte moet aansluiten bij de eisen van het Besluit kwaliteit kinderopvang (veilig, toegankelijk en passend ingericht). De gemeente heeft een toezichthoudende en handhavende taak.

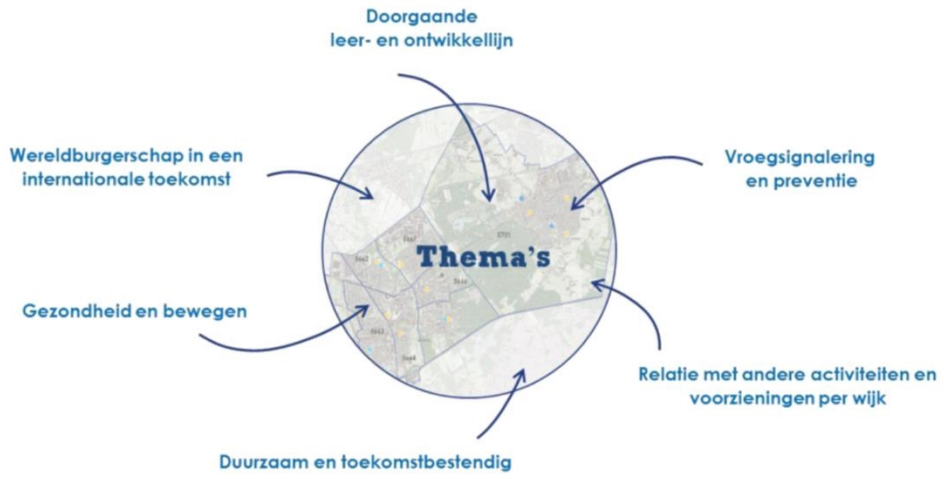
Financieel
De gedeelde verantwoordlijkheden in huisvesting zorgen voor gescheiden financieringsstromen. Zowel schoolbesturen als gemeenten krijgen vanuit het Rijk geld voor het eigen takenpakket. Gemeenten ontvangen dit via de uitkering in het gemeentefonds. Het geld is niet geoormerkt. Schoolbesturen ontvangen een lumpsum bedrag voor personeelskosten en kosten voor materiële instandhouding. Schoolbesturen kunnen dit redelijk vrij besteden binnen het bestemmingsdoel van het budget. Er geldt echter een investeringsverbod ten aanzien van onderwijshuisvestingsvoorzieningen die tot de gemeentelijke taken horen. Momenteel is overigens wetgeving in voorbereiding die het vanuit de gedachte van Total Cost of Ownership wel mogelijk maakt te investeren in huisvestingsvoorzieningen.

Duurzaamheid
Onderwijshuisvesting dient bij nieuwbouw te voldoen aan de wettelijke bouweisen van het bouwbesluit. Frisse Scholen klasse B is hierbij de minimumeis, waarbij voldaan moet worden aan de thema's energie en lucht.

Nieuwbouw mag sinds 2018 al niet meer aangesloten zijn op een gasaansluiting. Vanaf 2021 moeten alle nieuwbouw scholen Bijna Energie Neutrale Gebouwen (BENG) zijn. BENG geeft eisen voor de maximale energiebehoefte, het maximale fossiele energiegebruik en een minimaal aandeel hernieuwbaar op te wekken energie, waarbij de focus ligt op gebouw gebonden installaties.

4 Strategische thema's

In Geldrop-Mierlo streven de IHP-partners naar toekomstbestendige voorzieningen voor jeugd. In het IHP proces is een gezamenlijk perspectief ontwikkeld op thema's die waardevol worden geacht voor kansrijk opgroeien binnen de gemeente. Daarbij zijn bestaande beleidsdocumenten (o.a. IHP Geldrop-Mierlo 2015-2020, VVE beleid, strategische visie schoolbesturen, visies vanuit scholen en kinderopvang) als vertrekpunt genomen. Onderstaande afbeelding maakt de breed gedragen thema's voor onderwijs en opvang zichtbaar.

Thema 1. Doorgaande leer- en ontwikkellijn
Voor alle kinderen tussen 0 en 13 jaar realiseren de gemeente, schoolbesturen en kindpartners sterke doorgaande leer- en ontwikkellijnen in Geldrop-Mierlo. Doorgaande leer- en ontwikkellijnen hebben als doel dat kinderen weinig ontwikkelingsenergie verliezen als zij een overgang maken tussen peuter- / kinderdagopvang en basisschool, tussen basisschool en buitenschoolse opvang, of tussen basisschool en voortgezet onderwijs. Dit vraagt een samenhang in aanpak en visie op de ontwikkeling van een kind.

Gestreefd wordt naar een complete dienstverlening, waarbij professionals werken als één team in het ondersteunen van het kind in zijn of haar ontwikkeling. Daarvoor is een goede programmatische aansluiting of integratie nodig. Daarnaast (en minstens zo belangrijk) maken professionals op het niveau van de wijk c.q. de locatie procesafspraken om de doorlopende leerlijnen te bewaken. De gemeente bewaakt en ondersteunt op lokaal niveau.

Overgangen binnen de leer- en ontwikkellijn krijgen zo organisch mogelijk vorm en worden begeleid door het team van professionals, ouders en kind. Dit geldt zowel voor de overstap van opvang naar basisonderwijs en van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs, als ook voor de kleine, dagelijkse overgangen gedurende een schooldag (bijvoorbeeld van en naar buitenschoolse opvang).

Het fysiek aanwezig zijn van functies en professionals op één locatie versterkt de inhoudelijke samenwerking. Expertise is laagdrempelig beschikbaar en 'warme' overdrachtsmomenten zijn mogelijk. Doorlopende leerlijnen mogen daar echter niet afhankelijk van zijn. Daarom wordt informatie over het kind integraal verzameld, geborgd en toegepast om maximaal te ondersteunen in de ontwikkeling van elk kind.

De veelheid aan partners voor- en buitenschoolse voorzieningen in de gemeente Geldrop-Mierlo, maakt de samenwerking onderling en met het onderwijs lastiger. Gezocht wordt naar een organisatievorm waarin partners meer verbinding hebben met elkaar. De gemeente Geldrop-Mierlo heeft een belangrijke faciliterende rol.

Thema 2. Vroegsignalering en preventie
Geldrop-Mierlo moet een goede plek zijn voor (gelukkige) kinderen. Partners en de gemeente werken daartoe samen aan een positief klimaat voor opgroeien. Het is belangrijk om problematiek bij kinderen vroegtijdig te signaleren of zelfs te voorkomen. Peuteropvang, kinderopvang (ook MKD), consultatiebureau en scholen zijn belangrijke vindplaatsen. Ingezet wordt op de optimale aansluiting tussen onderwijs, opvang, consultatie en het ondersteuningsteam. Partners zien vroegsignalering ook als een opdracht om te komen tot snelle niet-bureaucratische opvolging en ondersteuning zonder wachtlijsten.

Gemeente en jeugdpartners in Geldrop-Mierlo willen een collectieve aanpak voor hulp en ondersteuning bij problematiek bij kinderen. Ieder vanuit zijn taak en opdracht op zoek naar een aanpak, waarbij specifieke kennis, expertise en menskracht (ambulant) tussen de scholen en andere organisaties op het gebied van jeugdhulp en jeugdzorg, logopedie, gezondheidszorg, maatschappelijk werk, bibliotheekwerk, tiener-/jeugdwerk, verenigingsleven wordt gedeeld. De gemeente legt dit vast in reguliere afsprakenkaders (o.a. VVE, Samenwerkingsverbanden, ondersteuningsteam, Zorg op Maat, beleid schoolbesturen / gemeente). Professionele ondersteuning wordt op basis van gelijkwaardigheid en kansengelijkheid ingezet en is daarmee beschikbaar voor álle kinderen en hun ouders.

Thema 3. Relatie met andere activiteiten en voorzieningen per wijk
Kinderen leven en ontwikkelen zich dagelijks in hun eigen omgeving: in de gemeente, wijk of buurt. Scholen zijn natuurlijke partners in de lokale ontwikkeling. Daarom zetten schoolmanagers actief in op maatschappelijke thema's als lokale zorg, gezondheid, cultuur en integratie. Het primair onderwijs beschouwt deze omgevingsrelaties als een pedagogische verantwoordelijkheid. Onderwijs en kindpartners coördineren programma's, activiteiten en personele inzet in samenwerking met de buurt, bewoners en verenigingen. Lokale samenwerking wordt professioneel ingevuld, in programma's en activiteiten en ondersteund door goede communicatie.

In de wijken krijgen ambities samen met inwoners inhoud. Waar mogelijk en relevant ondersteunen gemeente en onderwijspartners samenwerking door faciliteiten en accommodaties (in de school) open te stellen. Zo kan onderwijs gebruik maken van expertise, ervaring van inwoners en organisaties in de wijk, ter verrijking en ondersteuning van het onderwijsproces. Voor samenwerking op school is het beschikbaar hebben van voldoende gebouwelijke ruimte (in omvang, kwaliteit en flexibiliteit) een voorwaarde. Het gebouw kan daarbij ook dienen als ontmoetingsplaats waar kinderen in aanraking komen met verschillende culturele achtergronden en dit als verrijking ervaren.

Partners in Geldrop-Mierlo werken actief samen om de school te ontwikkelen tot spil in de wijk. Dit vraagt dat het gebouw waar mogelijk en relevant open staat voor en ruimte geeft aan de wijk. Voor enkele wijken (Braakhuizen-Zuid, Skandia en Hulst) in de gemeente is daartoe een wijkplan opgesteld.

Bundeling van activiteiten, bijvoorbeeld in een kindcentrum, biedt kansen voor versterking of consolidatie van een ontmoetingsfunctie, het creëren van een interessante leeromgeving voor de kinderen, het vergroten van de betrokkenheid van jeugd bij de wijk- en buurtactiviteiten, het geven van een impuls aan het verenigingsleven en het stimuleren van vrijwilligerswerk. Een dergelijke samenwerking leidt tot sociale samenhang, versterking van leefbaarheid en economische verbetering.

Te waken is voor het risico dat er ongewenste afhankelijkheden ontstaan in het samenspel van maatschappelijke functies, bijvoorbeeld wanneer de continuïteit van het geheel te zeer afhankelijk is van de levensvatbaarheid van één speler (bijvoorbeeld van de basisschool). Het is van belang om daar een goede balans in te zoeken. Ook moet er oog voor zijn dat concentratie van functies gevolgen heeft voor de instandhouding van andere maatschappelijke voorzieningen in de wijk.

Thema 4. Duurzaam en toekomstbestendig
Gemeente, onderwijs en kindpartners in Geldrop-Mierlo streven ernaar dat duurzaamheid een natuurlijk onderdeel wordt van het primaire proces. Daartoe moeten programma's voor onderwijs en maatschappelijke verbinding, kennis en expertise van personeel en inzet van management zijn gericht op de overdracht van kernwaarden op het gebied van een gezond en duurzaam leefklimaat. Scholen, kinderopvang en de gemeente hebben immers een rol in de bewustwording van kinderen, om actief te investeren in een bewuste generatie.

De gemeentebrede duurzaamheidsambitie is verbonden met haar historische sociale en culturele waarden. Zo heeft elke wijk van de gemeente Geldrop-Mierlo haar eigen culturele waarden en tradities, die duurzaamheid op een eigen manier representeren. Vooral natuurbeleving is een gedragen kernwaarde voor duurzaamheid. De groene omgeving biedt kansen om kinderen van jongs af aan respect voor de natuurlijke leefomgeving bij te brengen. Niet alleen uit zorg voor behoud van de eigen leefomgeving, ook als investering in het behoud van de kwaliteit van de regio waarin deze jeugd opgroeit. Kinderen worden gestimuleerd tot duurzaam denken en doen en ervaren wat zij als individu kunnen bijdragen aan een duurzame omgeving.

Om duurzaamheid geloofwaardig in het curriculum in te passen moet een school zelf zichtbaar duurzaam werken. Bijvoorbeeld door afval te scheiden en zonne-energie te gebruiken, waar mogelijk in een duurzaam gebouw. De gemeente Geldrop-Mierlo streeft er naar in 2050 energieneutraal en gasloos zijn en wil daarin samenwerken met bedrijven, instellingen en verenigingen. Dit zal vorm krijgen in gebouwtechniek (maatregelen aan installaties en gebouwschil) en in gebouwgebruik door meervoudig gebruik en intensivering van gebruik. Dit vraagt flexibiliteit in inrichting en (gemeenschappelijk) gebruik van voorzieningen. Inspanningen in duurzaamheid zijn deels verplicht (Klimaatakkoord, Bouwbesluit), maar daarnaast voelen de gemeente Geldrop-Mierlo en schoolbesturen een maatschappelijke verantwoordelijkheid om waar mogelijk vooruit te lopen.

De huidige onderwijsgebouwen zijn verschillend in aard, omvang en (duurzaamheids-)prestatie. Gemeente en schoolbesturen delen de verantwoordelijkheid om te komen tot een adequaat en (zoveel mogelijk) gelijkwaardig kwaliteitsniveau van de gebouwen. De ambities hieromtrent moeten gezamenlijk bepaald worden.

Thema 5. Gezondheid en beweging
Gemeente, onderwijs en kindpartners hebben een belangrijke rol bij het bevorderen van een gezonde leefstijl en leefomgeving voor kinderen en het gezin waarin ze opgroeien. Deze partijen vormen een goede ingang om theorie en praktijk over gezonde voeding en beweging samen te brengen. Ouders zijn hierbij een essentiële partner. Zij hebben immers een belangrijke rol met voorbeeldgedrag en het al dan niet stimuleren van gezonde voeding, leefstijl, sport en bewegen en naar buiten gaan (buiten spelen en op de fiets / te voet naar opvang of school). Enkele scholen in Geldrop-Mierlo stimuleren gezondheid in het onderwijsprogramma middels de "Gezonde basisschool van de toekomst". Tijdens de lessen richten deze basisscholen zich op gezondheid, voeding en natuur.

Om gezondheid en beweging meer structureel in het onderwijsproces uit te voeren, wordt ingezet op professionalisering van de ondersteuning. Met een gezamenlijke aanpak, bijvoorbeeld voor het centraal organiseren en inzetten van vakdocenten sport, externe professionals (consultatiebureau, GGD, JOGG, voedings-coaches, combinatiefunctionaris etc.) of het stimuleren van menskracht in de directe omgeving (ouders, vrijwilligers, verenigingen). Onderwijs en opvang zoeken aansluiting bij het preventief jeugdbeleid waarin veel thema's rondom gezondheid en beweging aan de orde zijn. Sinds 2015 is Geldrop-Mierlo één van de Nederlandse JOGG-gemeenten. JOGG staat voor Jongeren Op Gezond Gewicht. In Geldrop-Mierlo is gekozen om te starten in Geldrop-Oost.

Scholen en kindpartners hebben alle faciliteiten binnen handbereik om de jeugd van Geldrop-Mierlo een gezonde leefstijl aan te leren en maken hier in hun curriculum optimaal gebruik van; in beweegaccommodaties en aantrekkelijke buitenruimtes die uitnodigen om te bewegen. Zo wordt in de gemeente Geldrop-Mierlo gebruik gemaakt van het buurtsportcoach programma LEEF. Binnen dit programma zijn allerlei buurtsportcoaches actief. Zij proberen er samen voor te zorgen dat er voldoende sport- en beweegmogelijkheden zijn in de gemeente. Eén van de projecten van JOGG betreft de realisatie van speelvoorzieningen. Als er in Geldrop-Mierlo een nieuwe speelplek komt of een bestaande speelplek wordt opgeknapt, wordt de speelplek samen met kinderen uit de buurt ontworpen.

Thema 6. Wereldburgerschap in een internationale toekomst
Geldrop-Mierlo ligt middenin de technologieregio Brainport Eindhoven. Daar werken mensen uit de hele wereld samen aan de toekomst, voor de wereld en voor onze kinderen. Onderwijs in Geldrop-Mierlo bereidt kinderen er op voor om in deze internationale omgeving te kunnen leven: ze werken straks samen met klanten over de hele wereld en met internationale collega's, ze hebben in hun eigen omgeving gesprekken en overleggen met verschillende culturele achtergronden en talen, of ze wijzen iemand de weg in het Engels. Die internationale context van Brainport is in Geldrop-Mierlo zichtbaar: in de gemeenschap wonen arbeidsmigranten, hoog opgeleide kenniswerkers en vluchtelingen met een verblijfsstatus. Kinderen krijgen direct te maken met verschillende achtergronden en culturen. Daarom zetten de gemeente Geldrop-Mierlo, scholen en kindpartners in op het versterken van internationale vaardigheden van pedagogisch medewerkers, leraren en kinderen ten aanzien van taalvaardigheid, wereldburgerschap en intercultureel bewustzijn.

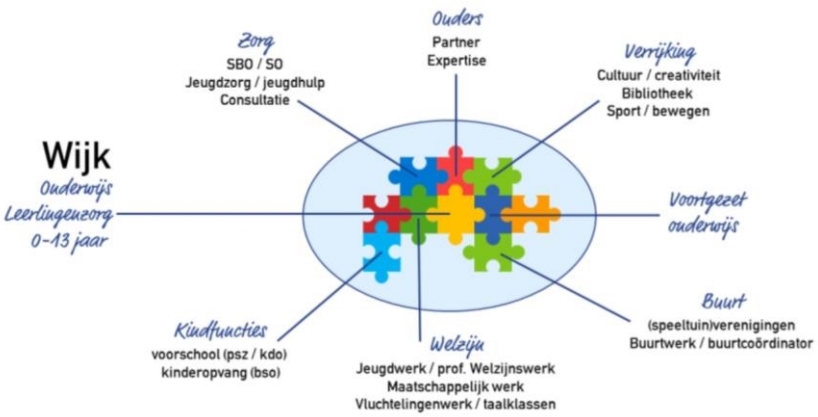
5 Ordenings-principes

Een integraal huisvestingsplan voorziet in huisvestingsvragen van schoolbesturen in het kader van zorgplicht, in een breder perspectief dan procedures in de gemeentelijke verordening toelaten. In een IHP worden toekenningen niet gebaseerd op wat incidenteel nodig of verplicht is. Partijen maken afspraken voor de langere termijn. Daardoor worden investeringen beter in de tijd voorzien en efficiënter gerealiseerd. Investeringen worden vooruit gepland, waardoor ze goed in de financiële ruimte van gemeente en maatschappelijke partners kunnen worden ingepast. Een IHP geeft een nieuwe, meer toekomstvaste dimensie aan zorgplicht en creëert voor gemeente, schoolbesturen, ouders en leerlingen zekerheid en continuïteit.

Afspraken in het Integraal Huisvestingsplan Geldrop-Mierlo hebben hun oorsprong in de lokale samenwerking, zijn gebaseerd op de strategische thema's zoals in hoofdstuk 4 beschreven en maken gerichte keuzen binnen de wettelijke en algemene kaders uit hoofdstuk 3. Om de brug naar de praktijk te slaan, zijn in dit hoofdstuk ordeningsprincipes beschreven die de huisvestingskeuzes bepalen en die als meetlat dienen voor huisvestingsinvesteringen op de kortere en langere termijn.

Principe 1. Samenwerking (bij voorkeur) in brede voorzieningen
De gemeente Geldrop-Mierlo en maatschappelijke partners in (speciaal) onderwijs, kinderopvang, zorg en welzijn handelen in goede samenwerking om vragen en uitdagingen van betrokken ouders en kinderen te beantwoorden. Ze leveren producten en diensten voor kinderen van 0 tot 13 jaar, afgestemd op de behoeften in de wijk. Gekozen wordt voor het zo duurzaam mogelijk maken van een compleet en bestendig aanbod in onderwijs en aanpalende kindfuncties, conform samenwerkingsconcept 'brede scholen'.

Het dienstenpakket krijgt extra waarde door het delen van ruimte en faciliteiten, het afstemmen van programma's en tijden en toevoeging van ondersteunende elementen. Daardoor kan een kindcentrum een verbindende functie in de wijk vervullen, zeker wanneer dat de kindcentra ook ruimte biedt voor sport, cultuur, bibliotheek, taalscholing voor ouders en andere maatschappelijke voorzieningen. Een sluitend netwerk van voorzieningen op wijkniveau:

De gemeente Geldrop-Mierlo en (onderwijs)partners investeren bij voorkeur in huisvesting op één locatie indien inhoudelijke samenwerking tussen schoolbesturen en maatschappelijke partners de continuïteit versterkt. Waar bundeling in beeld komt, is de intentie van langjarige samenwerking een belangrijk criterium. Daarbij wordt ervoor gewaakt dat dwingende afhankelijkheden tussen individuele partners ontstaan, die een eigen afweging van partners ten aanzien van continuïteit verhinderen.

Principe 2. Bereikbaar verspreid over de gemeente
De gemeente Geldrop-Mierlo en maatschappelijke partners in onderwijs, kinderopvang, welzijn en zorg kiezen ervoor dat hun producten en diensten goed toegankelijk en bereikbaar zijn. Om dit te borgen moeten gebouwen dicht bij het kind modern onderwijs optimaal faciliteren en aan alle wettelijke eisen voldoen. Een gemeentebrede huisvestingsportefeuille brengt vraag en aanbod van ruimte met elkaar in balans met het perspectief van de langere termijn. Bij nieuwbouw betekent dat zoveel mogelijk flexibiliteit, met aandacht voor gedeeld ruimtegebruik en mogelijk toekomstige verandering van gebruikers. In dit licht is ook het huisvesten van meerdere scholen in één gebouw mogelijk.

Daarbij blijft een goede spreiding van voorzieningen over het grondgebied van de gemeente Geldrop-Mierlo een belangrijk aspect. Primair geldt deze toegankelijkheid uiteraard voor de kinderen uit de eigen gemeente, maar waar relevant nemen partijen ook, in overleg met buurgemeenten, verantwoordelijkheid voor kinderen uit kernen van buurgemeenten. Scholen moeten bereikbaar zijn in of nabij de directe woonomgeving, aangesloten op de vraag (capaciteit en inhoud) zodat migratie van leerlingen scholen beperkt kan worden. Voor vraag naar bovenlokale voorzieningen (PO, SO, VO) vindt ook verwijzing buiten het eigen gebied plaats (de gemeente hoeft niet alles in eigen huis te hebben).

Startpunt voor het IHP is de bestaande situatie aan onderwijslocaties.

Principe 3. Toekomstvast met een scope van dertig jaar
De gemeente Geldrop-Mierlo en maatschappelijke partners in onderwijs, opvang, welzijn en zorg maken op lokaal niveau huisvestingskeuzes tussen maatschappelijke verwachtingen en toekomstvaste betaalbaarheid. Bijvoorbeeld op thema's als duurzaamheid en kwaliteit, die momenteel sterk in ontwikkeling zijn. Overheid, onderwijs- en kindpartners hebben een open houding en geven elkaar inzicht in de Total Cost of Ownership van een gebouw. Daardoor worden investeringen op een verstandige manier gebundeld aan inkomsten en uitgaven (exploitatie en onderhoud). Keuzes in het IHP moeten immers inzicht bieden in de vraagstukken voor de langere termijn en investerings- / uitvoeringsplannen moeten een langjarig perspectief bieden. Dit vraagt commitment van de gemeente Geldrop-Mierlo om vanuit zorgplicht verantwoordelijkheid te nemen voor onderwijshuisvestingsvragen via gerichte investeringen in nieuwbouw/renovatie. Het vraagt ook commitment van schoolbesturen om recht te doen aan investeringen door helderheid te bieden ten aanzien van toekomstperspectieven van de scholen in het gebied. Beide moeten met elkaar in balans zijn.

- De gemeente Geldrop-Mierlo neemt langjarige verantwoordelijkheid voor onderwijshuisvesting in het primair en voortgezet onderwijs. Ontwikkelingen in de basisgeneratie binnen de gemeente zijn bepalend met als perspectief het leerlingenpotentieel in 2036.
- De gemeente Geldrop-Mierlo investeert in onderwijshuisvesting (nieuwbouw c.q. uitbreiding, renovatie) indien het schoolbestuur zich aan een continuïteitsambitie committeert voor tenminste de helft van de te bereiken (verlengde) afschrijvingstermijn.
- Partners kiezen voor (door-)ontwikkeling van de accommodaties tot klimaatneutrale voorzieningen in 2050 en nemen daarom als scope voor dit IHP een termijn van 30 jaar. Gemeente en schoolbesturen maken op basis van Total Cost of Ownership afspraken over de (investerings-)kosten voor het bereiken van energieneutraliteit. Schoolbesturen dragen bij door mee te investeren (installaties, energieopwekking, isolatie) aan bovenwettelijke voorzieningen als de terugverdientijd daarvan door een gunstigere exploitatie minder is dan 5 jaar. Wanneer wettelijke voorwaarden voor een dergelijke investering verruimd worden, committeren schoolbesturen zich aan deze wettelijke voorwaarden.

6 Huisvestings-maatregelen

In hoofdstuk 2 is de huidige situatie van onderwijs en opvang in Geldrop-Mierlo beschreven. Belangrijk onderdeel zijn de uitkomsten van de functionele en gebouwelijke scan. Met behulp van deze scan is de huidige onderwijshuisvesting in Geldrop-Mierlo op een aantal onderwerpen beoordeeld om tot prioriteiten te komen. In dit hoofdstuk wordt het bestaande aanbod afgezet tegen de ordeningsprincipes uit hoofdstuk 5. Dit biedt inzicht in de wijze waarop de locaties voor onderwijs en kinderopvang voldoen aan de ordeningsprincipes en geeft de belangrijkste huisvestelijke prioriteiten voor de komende jaren.

Algemeen

Het IHP heeft als startpunt de bestaande situatie van de schoollocaties in relatie tot het voedingsgebied c.q. herkomst van leerlingen. Het voortgezet onderwijs vormt geen onderdeel van voorliggend integraal huisvestingsplan. In de gemeente Geldrop-Mierlo is een stabiel onderwijsaanbod ontstaan met een diversiteit aan denominaties en onderwijsconcepten, met een goede spreiding van Primair Onderwijs en kindvoorzieningen over de gemeente. Di aanbod is uitgangspunt voor het plannen van huisvestingsmaatregelen.t

Geldrop-Mierlo neemt in het primair onderwijs de verantwoordelijkheid voor onderwijshuisvesting voor de eigen basisgeneratie van de gemeente. Indien relevant nemen partners ook verantwoordelijkheid voor kinderen uit de omliggende regio.

Basisschool	Bevoegd gezag	Denominatie	Leerlingenprognose 2036
Dommeldal	De Eenbes	Rooms-Katholiek	238 leerlingen
Beneden Beekloop	Nutsscholen Geldrop	Algemeen bijzonder	253 leerlingen
Sint Jozef *	De Eenbes	Rooms-Katholiek	479 leerlingen
De Ganzebloem	Nutsscholen Geldrop	Algemeen bijzonder	261 leerlingen
't Klokhuis	De Eenbes	Rooms-Katholiek	232 leerlingen
SBO Van der Putt	De Eenbes	Rooms-Katholiek	164 leerlingen[6]
De Rots	De Eenbes	Rooms-Katholiek	191 leerlingen
De Regenboog	Nutsscholen Geldrop	Algemeen bijzonder	133 leerlingen
De Vlinder	De Eenbes	Rooms-Katholiek	163 leerlingen
't Vijfblad	De Eenbes	Rooms-Katholiek	203 leerlingen
Totale leerlingenprognose kern Geldrop			**2.317 leerlingen**
Sint Lucia	De Eenbes	Rooms-Katholiek	259 leerlingen
Loeswijk	De Eenbes	Rooms-Katholiek	126 leerlingen
De Kersentuin	De Eenbes	Rooms-Katholiek	134 leerlingen
't Schrijverke *	PlatOO	Openbaar	568 leerlingen
Totale leerlingenprognose kern Mierlo			**1.087 leerlingen**

** Basisschool Sint Jozef en basisschool 't Schrijverke beschikken over twee locaties*

Uitgangspunt is dat maatregelen uit zorgplicht in permante voorzieningen worden gerealiseerd. Tijdelijke huisvestingsvraagstukken worden, waar mogelijk, met tijdelijke efficiënte maatregelen uitgevoerd.

[6] Gebaseerd op prognoses van het schoolbestuur, uitgaande van een stabiele onderwijsvraag.

Geldrop

De kern Geldrop heeft 28.375 inwoners, waarvan ongeveer 2.275 kinderen de basisgeneratie van het primair onderwijs vormen. Circa 92% van de 4-13 jarigen uit de kern kiest voor het (speciaal) basisonderwijs in Geldrop, 7% stroomt uit naar het reguliere basisonderwijs of speciaal (basis)onderwijs in andere gemeenten (met name Eindhoven en Helmond). SBO Van der Putt is een regionale voorziening en daardoor breed voor de regio beschikbaar en aantrekkelijk.

Verspreid over de kern Geldrop wordt op elf locaties primair onderwijs aangeboden. Daarbij is sprake van negen scholen voor regulier basisonderwijs en één school voor speciaal basisonderwijs. De scholen vallen onder het bevoegd gezag van schoolbesturen Eenbes Basisonderwijs en Stichting Nutsscholen Geldrop. Gezamenlijk bieden zijn op teldatum 01.10.2020 aan 2.24 leerlingen (speciaal) basisonderwijs. De afgelopen 15 jaar heeft een daling van 540 leerlingen plaatsgevonden (circa 20 procent). Conform prognoses van Pronexus (januari 2021) stijgt het leerlingenaantal de komende 15 jaren met 4 procent.

Basisscholen Dommeldal en Beneden Beekloop

Basisscholen Dommeldal (Eenbes Basisonderwijs) en Beneden Beekloop (Stichting Nutsscholen Geldrop) zijn in de wijk Skandia-Hulst dicht bij elkaar gehuisvest. Het postcodegebied 5662, waar de wijk toe behoort, heeft 3.190 inwoners. De feitelijke basisgeneratie in het gebied voor het primair onderwijs is 315 kinderen. De beide scholen hebben een wijkfunctie: circa 81% van de kinderen tussen 4 en 13 jaar uit Skandia-Hulst kiest voor de basisscholen in het gebied, 12% kiest voor andere scholen voor (speciaal) basisonderwijs in omliggende wijken.

Aandachtspunt is dat volgens de functionele en gebouwelijke scan beide scholen een lage score hebben op gebouwtechnisch gebied. Voor de volledige beschrijving van de scan wordt verwezen naar bijlage 2.

Bs. Beneden Beekloop

Onderwijs	4,5	Ruim Voldoende
Ruimte	2,7	Matig
Omgeving	2,0	Onvoldoende
Energieprestaties	3,3	Voldoende
Bouwkundig	1,4	Onvoldoende
Totaalscore	**2,8**	**Matig**

Bs. Dommeldal

Onderwijs	4,5	Ruim Voldoende
Ruimte	2,7	Matig
Omgeving	2,3	Matig
Energieprestaties	4,0	Voldoende
Bouwkundig	1,6	Onvoldoende
Totaalscore	**3,0**	**Voldoende**

Principe 1. Samenwerking (bij voorkeur) in brede voorzieningen

Hoewel basisscholen Dommeldal en Beneden Beekdal nabij elkaar zijn gelegen, bestaat er geen inhoudelijke afstemming tussen de scholen.

Basisschool Dommeldal vormt samen met Kinderopvang Potje Knor het Dalton Kindcentrum. De basisschool maakt gebruik gemaakt van het pedagogische concept “Sociaal Sterke School”, dat ervan uitgaat dat kinderen baat hebben bij een betrouwbare structuur.

In het gebouw wordt geïntegreerd samengewerkt met peuteropvang, kinderdagopvang en buitenschoolse opvang en daardoor ontstaat een integraal aanbod voor kinderen van 0 tot 13 jaar. Tussen onderwijs en kindpartner wordt veel aandacht besteed aan een warme overdracht. Het bewegingsonderwijs is georganiseerd in Sporthal De Kievit, waar ook de gymlessen voor basisschool Beneden Beekloop worden verzorgd.

Nutsschool Beneden Beekloop heeft een algemeen bijzondere grondslag. Onderwijs is gebaseerd op het leerstofjaarklassenststeem, waarbij directe instructie en coöperatief leren een belangrijke rol spelen. Basisschool Beneden Beekloop werkt nauw samen met de inpandige peuteropvang, kinderdagopvang en buitenschoolse opvang van Potje Knor. De school heeft de ambitie om te groeien naar een Kindcentrum. Op korte termijn gaan het schoolbestuur en kindpartner Potje Knor in overleg over het tijdspad. Daarnaast is ook kindpartner Korein gehuisvest op het schoolplein van de basisschool, met een aanbod voor kinderen van 0 tot 13 jaar.

Aanvullend aan het eigen onderwijsprogramma faciliteert basisschool Dommeldal waar mogelijk de buurtvereniging Hulst-Skandia, zodat de activiteiten van de buurtvereniging doorgang kunnen vinden. Basisschool Beneden Beekloop geeft ruimte aan een dartvereniging en (wekelijks) een muziekband. Ook is er samenwerking met zorginstanties zoals logopedie, buitenschools Remedial Teaching en de buurtsportcoaches van LEEF.

Conclusie: Het aanbod is compleet, zowel in de gebouwen als in de wijk. De beide onderwijsconcepten vullen elkaar aan en zijn onderscheidend en uniek. Verwachting van de scholen is dat in de toekomst behoefte ontstaat aan (meer) ruimte voor het vervullen van een verbindende functie in de wijk.

Principe 2. Bereikbaar verspreid over de gemeente

Skandia-Hulst bestaat uit twee delen met verschillende karakteristieken: Skandia en Hulst. Skandia is gebouwd in de periode tot 1980 en heeft een meer traditionele woningbouw en stratenpatroon. Hulst is een wijk uit de jaren '80 en bestaat uit woonerven. Beide scholen liggen dicht bij elkaar aan de rand van de wijk en dichtbij de rand van de gemeente. Gemiddeld komt 53% van de leerlingen van de scholen uit de eigen wijk, waarmee de scholen een breed voedingsgebied hebben. Daarnaast is 45% woonachtig in andere wijken van Geldrop-Mierlo (met name Braakhuizen-Noord, postcodegebied 5667).

Conclusie: De basisscholen zijn goed bereikbaar en dragen bij aan een goed gespreid onderwijsaanbod in het gebied.

Principe 3. Toekomstvast met een scope van dertig jaar

De huidige bezetting van de scholen in de wijk is 487 leerlingen. Conform prognoses van Pronexus bedraagt het leerlingenpotentieel (over 15 jaar) circa 490 leerlingen, nagenoeg gelijk verdeeld: 238 leerlingen Dommeldal en 253 leerlingen Beneden Beekloop. Hiermee ontstaat een stabilisering voor de komende jaren. Momenteel heeft basisschool Dommeldal een ruimtetekort (normatief) van ongeveer 160 m² bvo. Bij de geprognosticeerde leerlingenstijging neemt dit tekort toe. Beneden Beekloop heeft te maken met leegstand van circa 175 m² bvo, oplopend tot 280 m² bvo.

Op te merken is dat de korte termijn prognoses van beide schoolbesturen uitgaan van een daling voor basisschool Dommeldal en stabilisering voor basisschool Beneden Beekloop (in plaats van leerlingendaling). De leerlingenaantallen zijn de afgelopen jaren sterker gedaald dan in het IHP 2015-2020 was voorzien.

Beide schoolgebouwen zijn oud en afgeschreven: het schoolgebouw van basisschool Dommeldal is in 1972 gerealiseerd, dat van basisschool Beneden Beekloop in 1956. Afgelopen jaren zijn diverse inspanningen verricht voor het verbeteren van de schoolgebouwen. In de basis zijn ze echter oud en kwalitatief onvoldoende (te groot of te klein). Vanuit bouwkundig perspectief zijn de schoolgebouwen van onvoldoende kwaliteit om aan te passen.

Conclusie: Voldoet niet. Beide schoolgebouwen zijn technisch van slechte kwaliteit en functioneel achterhaald. Daarnaast passen ze in omvang niet. Gezien de slechte kwalitatief bouwtechnische staat van de gebouwen is zorgplicht aan de orde.

Advies
Nieuwbouw van beide scholen is opgenomen in het huisvestingsplan onderwijs van Geldrop-Mierlo 2015-2020. Schoolbesturen, schooldirecteuren, kindpartners en gemeente werken momenteel samen om op de huidige locatie van basisschool Beneden Beekloop een nieuw kindcentrum te realiseren. Op dit moment wordt daarvoor onderzoek verricht in aansluiting bij het wijkontwikkelingsplan voor Skandia-Hulst.

Basisschool Sint Jozef
Basisschool Sint Jozef (Eenbes Basisonderwijs) en kinderopvang De Grabbelton vormen samen Kindcentrum 6Gehuchten. De basisschool is verdeeld over twee locaties. De onderbouw (groepen 1 tot en met 3) is in een apart gebouw aan de Gildestraat gehuisvest, de bovenbouw (groepen 4 tot en met 8) op locatie Papenvoort. Zesgehuchten (postcodegebied 5663) heeft een populatie van 6.065 inwoners en een basisgeneratie van circa 470 kinderen. Ruim 87% van de 4-13 jarigen gaat naar de basisscholen in de wijk. Daarvan kiest 56% van de kinderen voor basisschool Sint Jozef. De overige 31% kiest voor de andere basisschool in het postcodegebied: De Ganzebloem. Circa 8% van de kinderen kiest voor andere scholen voor (speciaal) basisonderwijs in de gemeente.

De functionele en gebouwelijke scan geeft beide locaties een voldoende. Wel vragen de ruimtelijke en bouwkundige situatie van de locatie aan de Gildestraat aandacht. Zie bijlage 2 voor de volledige beschrijving van de scan.

Bs. St. Jozef Papenvoort

Onderwijs	3,7	Voldoende
Ruimte	3,0	Matig
Omgeving	2,3	Matig
Energieprestaties	4,0	Voldoende
Bouwkundig	2,8	Matig
Totaalscore	**3,2**	**Voldoende**

Bs. St. Jozef Gildestraat

Onderwijs	3,7	Voldoende
Ruimte	3,0	Matig
Omgeving	3,0	Matig
Energieprestaties	6,0	Ruim Voldoende
Bouwkundig	2,0	Onvoldoende
Totaalscore	**3,3**	**Voldoende**

Principe 1. Samenwerking (bij voorkeur) in brede voorzieningen

Basisschool Sint Jozef werkt bij de vakken taal, lezen en rekenen met het directe instructiemodel. De school start en eindigt de les met de hele groep. Tussentijds krijgen kinderen op drie niveaus onderwijs, zodat ze zich kunnen ontwikkelen in hun eigen tempo en naar hun eigen behoefte. De school werkt in kindcentrum 6gehuchten samen met Stichting De Grabbelton. Aan de overzijde van de straat biedt de stichting peuteropvang De Driewieler aan. Dit aanbod (voor 3-jarige kinderen) is gekoppeld aan de basisschool waardoor een doorgaande lijn naar groep 1 ontstaat. De pedagogische en organisatorische visie zijn op elkaar afgestemd. Maandelijks worden verbindende activiteiten georganiseerd met de school, zodat de overgang zo vloeiend mogelijk verloopt. Hier wordt ook buitenschoolse opvang door Potje Knor aangeboden. In Kindcentrum 6gehuchten worden door De Grabbelton diverse groepen buitenschoolse opvang (in een leslokaal) aangeboden. Het gebouw voorziet in een aanbod voor kinderen van 2 tot 13 jaar, met de kanttekening dat kinderdagopvang elders in het gebied wordt aangeboden. Het Kindcentrum beschikt over een eigen gymzaal, gelegen aan de Diepe Vaart.

Conclusie: Het aanbod in het kindcentrum is breed maar niet op één locatie gevestigd. De school zelf bestaat uit twee gebouwen en de kindpartners zijn in de omgeving gevestigd. Partners ambiëren versterking van het concept en zoeken daarvoor een verdergaande inhoudelijke samenwerking. Het kindcentrum beperkt haar aanbod tot onderwijs en kinddiensten, er is geen ruimte voor aanvullende maatschappelijke voorzieningen voor de wijk (bijv. cultuur en welzijn).

Principe 2. Bereikbaar verspreid over de gemeente

Zesgehuchten is een voormalige gemeente, bestaande uit zes gehuchten. Tegenwoordig wordt met de naam het bebouwde gebied van Geldrop ten westen van de spoorlijn Eindhoven - Weert aangeduid. De gebruikers van Kindcentrum 6gehuchten komen uit de gehele gemeente (96% van de leerlingen is woonachtig in de gemeente Geldrop-Mierlo, waarvan 60% uit de eigen wijk) en de school heeft ook een sterke aantrekkingskracht voor leerlingen uit Eindhoven. De school verklaart dit door het eigentijdse onderwijsaanbod.

Conclusie: Goed bereikbaar, gespreid aanbod.

Principe 3. Toekomstvast met een scope van dertig jaar

Op 1 oktober 2020 telde basisschool Sint Jozef 440 leerlingen. Naar verwachting stijgt het leerlingenaantal in schooljaar 2035-2036 tot 479 leerlingen. De school heeft nu al een klein normatief ruimtetekort, dat volgens de geprognosticeerde leerlingenstijging op termijn (2036) zal groeien naar 215 m² bvo. De school kampt vanwege de indeling van het gebouw met een praktisch ruimtetekort, merkbaar in binnen- en buitenruimte. Zo zijn de aula en het BSO-lokaal in gebruik voor onderwijsdoeleinden en is de speelzaal als multifunctionele ruimte ingericht, onder andere in gebruik als kleuterlokaal. De dagopvang plaatst binnenkort, vanwege ruimtegebrek, noodunits bij het gebouw en dat leidt tot een (te) kleine speelplaats voor de school.

De onderbouw van basisschool Sint Jozef is aan de Gildestraat gehuisvest in een gebouw uit 1969, dat is aangepast in 1989 en 2007. De bovenbouw maakt gebruik van locatie Papenvoort, een gebouw uit 1987, dat is gerenoveerd in 2007. De gebouwen voldoen op termijn niet aan de klimaatvoorschriften van 2050.

Voor de lange termijn (na de IHP periode) moet rekening worden gehouden met aanpassing van het gebouw aan nieuwe voorwaarden met betrekking tot klimaatprestaties en binnenklimaat.

Conclusie: De school heeft vanuit leerlingenontwikkelingen een uitstekend toekomstperspectief. Kanttekening is dat het groeiende ruimtetekort alsmede de gebouwelijke kwaliteit van het gebouw aan de Gildestraat aandacht vraagt.

Advies
Het aanbod van het kindcentrum sluit in belangrijke mate aan op de ordeningsprincipes. Echter, met name het gebouw van de onderbouw is kwalitatief en onderwijskundig achterhaald. Beide gebouwen vragen daarnaast een investering in aanpassing c.q. nieuwbouw om de gebouwprestaties op duurzaamheid, klimaat en kwaliteit te verbeteren. Daarbij is een deel van het aanbod niet direct in het gebouw gehuisvest. Vanuit zorgplicht bestaat binnen de IHP periode geen noodzaak voor een investering. De gebouwelijke kwaliteit alsmede de ruimtelijke vraagstukken (vanwege de ontwikkeling van het onderwijs) geven een hoge investeringsprioriteit. Advies is om in een businesscase te onderzoeken op welke wijze een verbetering van basisschool Sint Jozef is te realiseren.

Basisschool De Ganzebloem
Basisschool De Ganzebloem (Stichting Nutsscholen Geldrop) is een school voor bijzonder neutraal onderwijs in het centrum van de wijk Genoenhuis in Geldrop. Het postcodegebied 5663, waar de wijk toe behoort, heeft in totaal 6.065 inwoners en de basisgeneratie voor het primair onderwijs is 470 kinderen. Ruim 87% van de 4-13 jarigen gaat naar de basisscholen in de wijk. Daarvan kiest 56% voor basisschool Sint Jozef, 31% kiest voor de andere basisschool in de wijk: basisschool De Ganzebloem. Verder kiest 7% voor andere scholen voor (speciaal) basisonderwijs in de gemeente.

Conform de functionele en gebouwelijke scan heeft de school een score voldoende. Voor de volledige beschrijving van de scan wordt verwezen naar bijlage 2.

Bs. Ganzebloem

Onderwijs	4,8	Ruim Voldoende
Ruimte	1,7	Onvoldoende
Omgeving	3,3	Voldoende
Energieprestaties	2,7	Matig
Bouwkundig	3,4	Voldoende
Totaalscore	**3,2**	**Voldoende**

Principe 1. Samenwerking (bij voorkeur) in brede voorzieningen
Basisschool De Ganzebloem werkt met het directe instructiemodel, waarbij de instructiebehoefte van elk kind centraal staat. Afhankelijk van de behoeften van het kind krijgt het gedifferentieerde stof (herhaling of verdieping). In de kleutergroepen wordt gewerkt met heterogene groepen. Vanaf groep 3 wordt gewerkt vanuit leerjaren. De kleutergroepen maken gebruik van de speelzaal in het hoofdgebouw. Vanaf groep 3 wordt gebruik gemaakt van de sporthal op het eigen terrein.

Alle drie de scholen van Stichting Nutsscholen Geldrop hebben de ambitie door te groeien naar kindcentra. Op korte termijn gaan het schoolbestuur en kindpartner Potje Knor in overleg over het tijdspad. De Ganzebloem werkt reeds samen met Potje Knor, die binnen de school de beschikking heeft over twee aan elkaar geschakelde lokalen. In Kindcentrum Hobbit biedt potje Knor dagopvang aan twee peutergroepen van 2 tot 4 jaar en buitenschoolse opvang aan kinderen in de basisschoolleeftijd (4 tot 13 jaar). Hiermee ontstaat een aanbod voor kinderen van 2 tot en met 13 jaar.

Conclusie: Onderwijs en kindvoorzieningen zijn dicht bij elkaar gehuisvest. Het aanbod is niet compleet, want kinderdagopvang is niet beschikbaar. Partners ambiëren versterking van het aanbod en zoeken een nauwe, inhoudelijke samenwerking. **Kanttekening**: Het gebouw biedt geen ruimte voor cultuur, bibliotheek, taalscholing voor volwassenen en andere maatschappelijke voorzieningen.

Principe 2. Bereikbaar verspreid over de gemeente

Genoenhuis was één van de zes gehuchten van de voormalige gemeente Zesgehuchten. Tegenwoordig wordt met deze naam de woonwijk tussen het oude gehucht en de Spoorlijn Eindhoven – Weert aangeduid. Alle leerlingen op basisschool De Ganzebloem zijn woonachtig in de gemeente Geldrop-Mierlo, waarvan 61% uit de eigen wijk (postcodegebied 5663). Daarnaast is 24% van de leerlingen woonachtig in de wijk Gijzenrooi (postcodegebied 5661), de naastgelegen wijk. Genoenhuis is een wijk met veel groen en speelgelegenheden voor de kinderen.

Conclusie: Goed bereikbaar, gespreid aanbod.

Principe 3. Toekomstvast met een scope van dertig jaar

Basisschool De Ganzebloem biedt onderwijs aan 242 leerlingen. Het leerlingenaantal is sterker gedaald dan in het IHP 2015-2020 was voorzien. Pronexus berekent het leerlingenpotentieel (over 15 jaar) op 261 leerlingen. Het huidige (normatief) ruimteoverschot van 490 m² bvo zal daardoor afnemen tot 395 m² bvo. De gebouwstructuur belemmert de school in haar onderwijsconcept.

Het schoolgebouw van basisschool De Ganzebloem is in 1997 gerealiseerd. In 2008 heeft een functionele aanpassing plaatsgevonden. In het voorliggende huisvestingsprogramma zijn geen investeringen te verwachten. Op langere termijn moet rekening worden gehouden met de wenselijkheid om in het gebouw te investeren in klimaatprestaties en binnenklimaat.

Conclusie: Het gebouw voldoet. **Kanttekening**: Het schoolbestuur en de gemeente Geldrop-Mierlo dienen de leegstand van basisschool De Ganzebloem te monitoren. Kinderopvang Potje Knor maakt momenteel gebruik van dit ruimteoverschot.

Advies
Het aanbod aan onderwijs en kinddiensten in het gebied is voldoende, goed gespreid en samenhangend gehuisvest en sluit daarmee aan op de ordeningsprincipes. Aandachtspunt is de gewenste uitbreiding met kinderopvang en de ruimtelijke situatie van de school. Te onderzoeken is in hoeverre er een uitbreiding van kinddiensten binnen de school kan plaatsvinden. In de looptijd van het IHP ontstaat geen vraag voor investeringen.

Basisschool 't Klokhuis
Basisschool 't Klokhuis (Eenbes Basisonderwijs) en kinderopvang De Grabbelton vormen samen Kindcentrum De Appelgaard in Akert (postcodegebied 5664). In de wijk wonen circa 4.760 inwoners. Van de 285 kinderen in de basisschoolleeftijd gaat ruim 44% naar de basisschool 't Klokhuis en kiest bijna 45% voor andere scholen in de omliggende kernen binnen Geldrop-Mierlo.

De functionele en gebouwelijke scan geeft voor de school een goede score (ruim) voldoende. Het gebouw voorziet in de ruimtelijke, functionele en technische wensen van het onderwijsconcept. Zie bijlage 2 voor de volledige beschrijving van de scan.

Bs. 't Klokhuis

Onderwijs	4,8	Ruim Voldoende
Ruimte	4,3	Ruim Voldoende
Omgeving	3,7	Voldoende
Energieprestaties	3,5	Voldoende
Bouwkundig	3,6	Voldoende
Totaalscore	**4,0**	**Voldoende**

Principe 1. Samenwerking (bij voorkeur) in brede voorzieningen
Naast onderwijs wordt in de nabije omgeving van 't Klokhuis door De Grabbelton peuteropvang, dagopvang en buitenschoolse opvang aangeboden. Op woensdagochtend zijn slechts 3-jarige peuters aanwezig. De basisschool en kindpartner werken als één team vanuit één pedagogische visie samen en realiseren zo een doorgaande ontwikkellijn voor kinderen van 0 tot 13 jaar. De leerlingen starten de dag in een eigen groep, in de middag werken ze geclusterd. Het bewegingsonderwijs is georganiseerd in de gymzaal van Wijkvereniging Den Akert.

Conclusie: Het aanbod is compleet. Onderwijs en kindvoorzieningen zijn naast elkaar gehuisvest. **Kanttekening**: Kindcentrum De Appelgaard biedt geen ruimte voor cultuur, bibliotheek, taalscholing voor volwassenen en andere maatschappelijke voorzieningen.

Principe 2. Bereikbaar verspreid over de gemeente
Akert ligt in het centrum van Geldrop en is omgeven door andere wijken. Basisschool 't Klokhuis ligt centraal en heeft niet alleen Akert als voedingsgebied. Gemiddeld komt 55% uit de wijk en is 43% afkomstig uit een andere wijk, waarbij er met name aantrekkingskracht is vanuit Coevering, postcodegebied 5665.

Conclusie: Goed bereikbaar, gespreid aanbod.

Principe 3. Toekomstvast met een scope van dertig jaar
Basisschool 't Klokhuis had op 1 oktober 2020 een leerlingenaantal van 226. Conform prognoses van Pronexus (januari 2021) bedraagt het leerlingenpotentieel (over 15 jaar) circa 232 leerlingen. Hiermee blijft het leerlingenaantal op de school de komende jaren stabiel. Opgemerkt wordt dat de leerlingenaantallen minder zijn gedaald dan eerder in het IHP 2015-2020 werd geprognosticeerd. De school heeft momenteel een gering ruimtetekort (normatief) van ongeveer 15 m² bvo. Dit kan bij de verwachte leerlingenstijging toenemen tot 45 m² bvo in 2036.

Het ruimtetekort was voor het team aanleiding om maatregelen te nemen. De koffiekamer wordt gebruikt en op de gangen is een leerplein gerealiseerd. Het schoolbestuur onderzoekt tevens de mogelijkheden van opbouw op het dakterras.

Het schoolgebouw van is in 2006, volgens de bouwvoorwaarden uit die tijd, gerealiseerd. De school beschikt over een ruimtelijk groen, onverharde ruimte. Basisschool 't Klokhuis is wegens haar toekomstvaste aanbod relevant. In de planperiode zijn geen investeringen vanuit zorgplicht te verwachten.

Conclusie: Voldoet. **Kanttekening**: Het schoolbestuur, de kindpartner en de gemeente Geldrop-Mierlo dienen het ruimtetekort van Kindcentrum De Appelgaard te monitoren.

Advies
Het aanbod aan kinddiensten is samenhangend gehuisvest en sluit aan op de ordeningsprincipes. Vanuit zorgplicht ontstaat in de looptijd van het IHP geen vraag voor investeringen. Richting 2050 zoeken schoolbestuur en gemeente voor de overige scholen naar een op TCO georiënteerde aanpak om tot klimaatneutraliteit te komen, waarbij het agenderingsinitiatief bij het schoolbestuur ligt.

SBO Van der Putt
In de wijk Akert (postcodegebied 5664) wonen circa 4.760 inwoners, waarvan circa 285 kinderen in de basisschoolleeftijd. Bijna 46% van deze kinderen volgt (speciaal) basisonderwijs in de wijk, ongeveer 45% kiest voor andere scholen in Geldrop-Mierlo en 9% gaat naar de omliggende gemeenten.

Conform de functionele en gebouwelijke scan heeft SBO Van der Putt een matige score. De school heeft één van de laagste score. Het hoofdgebouw is ruim 60 jaar oud en in technisch opzicht in slechte staat. Daarbij kampt de school met een significant normatief tekort aan ruimte. Door deze combinatie van factoren is de urgentie voor deze school hoog. Voor de volledige beschrijving van de scan wordt verwezen naar bijlage 2.

SSBO Burg. vd Putt

Onderwijs	2,7	Matig
Ruimte	2,5	Matig
Omgeving	3,3	Voldoende
Energieprestaties	4,0	Voldoende
Bouwkundig	2,0	Onvoldoende
Totaalscore	**2,9**	**Matig**

Principe 1. Samenwerking (bij voorkeur) in brede voorzieningen
SBO Van der Puttschool is een school voor Speciaal Basis Onderwijs voor kinderen van 4-13 jaar die onvoldoende geholpen kunnen worden in het reguliere basisonderwijs. De school biedt onderwijs opdat kinderen zich op hun eigen niveau en passend bij hun ondersteuningsbehoeftes kunnen ontwikkelen.

Sinds 1 augustus 2014 geeft de Wet Passend Onderwijs reguliere basisscholen zorgplicht om elk kind onderwijs te geven, bij voorkeur op de eigen school eventueel met extra ondersteuning. Daartoe werken reguliere en speciale scholen samen in een samenwerkingsverband, waar schoolbesturen afspraken maken over ondersteuning aan leerlingen en bekostiging.

SBO Van der Putt (Eenbes Basisonderwijs) beschikt over een eigen gymzaal (voor het bewegingsonderwijs). Binnen de school werken diverse disciplines samen om de kinderen op een goede manier onderwijs te kunnen geven. De school heeft naast de 'gewone' personeelsleden een eigen SOVA-leerkracht, pedagogische leerkrachtondersteuners en een psycholoog binnen het team. Daarnaast is er binnen het gebouw intensieve samenwerking met een fysiotherapeut, ergotherapeut, dyslexietrainers en is er een vestiging van TED Amarant voor gespecialiseerde naschoolse dagbehandeling (met de mogelijkheid tot onderschoolse begeleiding). De wens is om door te groeien naar een gespecialiseerd onderwijszorgcentrum waarin ook zorgpartners en (op termijn) gespecialiseerde voorschoolse en naschoolse opvang een plek hebben. De school evolueert tot een tussenvoorziening (tussen BO en SO), waarbij de directeur streeft naar een andere indeling van de school (met grotere lokalen en kleinere units).

Conclusie: SBO Van der Putt voldoet. Middels het Expertise Netwerk in Mierlo, versterken het schoolbestuur en directie het aanbod in dienstverlening voor reguliere scholen. Daarvoor wordt een nauwe, inhoudelijke samenwerking met het reguliere basisonderwijs gehanteerd.

Principe 2. Bereikbaar verspreid over de gemeente

Akert ligt in het centrum van Geldrop en is omgeven door andere wijken in Geldrop. SBO Van der Putt bedient, vanwege haar aanbod, de gehele regio. Het is de enige school voor speciaal basisonderwijs in de gemeente Geldrop-Mierlo, breed voor de regio beschikbaar en aantrekkelijk. Slechts 64% van het leerlingenaantal is woonachtig in de gemeente Geldrop-Mierlo. De overige leerlingen zijn woonachtig in het gebied van het samenwerkingsverband, c.q. de omliggende gemeenten: Nuenen, Gerwen en Nederwetten, Heeze-Leende en Eindhoven.

Conclusie: Goed bereikbaar, gespreid aanbod.

Principe 3. Toekomstvast met een scope van dertig jaar

Op teldatum 1 oktober 2020 beschikt SBO Van der Putt over 164 leerlingen. Conform korte termijn prognoses van het schoolbestuur is de komende jaren sprake van een stabiele onderwijsvraag. Hiermee blijft de behoefte aan de noodlokalen bestaan. Daarnaast bestaat momenteel geen plek voor voorschoolse en naschoolse opvang, aansluitend bij de ondersteuningsbehoeften van de leerlingen.

Het schoolgebouw van SBO Van der Putt is in 1957 gerealiseerd (en in 1971 en 1988 aangepast). Daarmee is de basis van het gebouw van SBO Van der Putt ruim 60 jaar oud. Het gebouw is in bouwkundig, functioneel en technisch perspectief aan vervanging of levensduurverlengende renovatie toe. De structuur van het schoolgebouw is niet geschikt om aan te passen aan modern onderwijs en het beoogde onderwijsconcept.

Conclusie: Voldoet niet. Het schoolgebouw is kwalitatief en functioneel achterhaald. De scholen in Geldrop-Mierlo werken programmatisch geïntegreerd om Passend Onderwijs te stimuleren. De scholen willen tot meer verregaande vormen van samenwerking komen, en daartoe de mogelijkheden onderzoeken.

Advies
Het gebouw van SBO Van der Putt voldoet niet langer aan redelijke eisen in ruimtelijk, bouwkundig, functioneel en technisch opzicht. Daarom is het van belang om binnen de IHP periode voor de school een oplossing te zoeken. De school is niet wijkgebonden en de oplossing kan gezocht worden op een andere locatie, eventueel in samenhang met andere locaties. In een businesscase kunnen schoolbestuur, directeur en gemeente in overleg met andere schoolbesturen binnen het samenwerkingsverband Helmond-Peelland PO onderzoeken op welke manier een toekomstbestendige oplossing voor deze speciale basisschool kan worden gevonden. Daarbij is doorontwikkeling tot gespecialiseerd onderwijszorgcentrum een aandachtspunt.

Basisscholen De Rots en De Regenboog
De twee basisscholen in de wijk Coevering, De Rots (Eenbes Basisonderwijs) en De Regenboog (Stichting Nutsscholen Geldrop), behoren tot Brede School Coevering. Daarin is ook kinderopvang Potje Knor gehuisvest. De Brede School ligt naast het winkelcentrum en dichtbij Sporthal De Coevering. In het gebied wonen ongeveer 5.440 inwoners, waarvan 436 kinderen tot de basisgeneratie behoren. Bijna 55% daarvan kiest voor één van de basisscholen in het gebied. Verder kiezen kinderen voor basisschool 't Klokhuis (14%) in de wijk Akert, basisschool De Vlinder (5%) in de wijk Braakhuizen-Zuid of basisschool Beneden Beekloop (4%) in de wijk Skandia.

De functionele en gebouwelijke scan geeft voor beide scholen een score (ruim) voldoende. Zie bijlage 2 voor de volledige beschrijving van de scan.

Bs. De Rots		
Onderwijs	4,5	Ruim Voldoende
Ruimte	5,0	Ruim Voldoende
Omgeving	3,3	Voldoende
Energieprestaties	3,5	Voldoende
Bouwkundig	4,4	Ruim Voldoende
Totaalscore	**4,1**	**Ruim Voldoende**

Bs. De Regenboog		
Onderwijs	4,5	Ruim Voldoende
Ruimte	2,3	Matig
Omgeving	3,3	Voldoende
Energieprestaties	3,5	Voldoende
Bouwkundig	4,6	Ruim Voldoende
Totaalscore	**3,7**	**Voldoende**

Principe 1. Samenwerking (bij voorkeur) in brede voorzieningen
Basisscholen De Regenboog en De Rots vormen met Kinderopvang Potje Knor de Brede School Coevering. De scholen hebben (momenteel) één directeur, die namens beide schoolbesturen optreedt. Potje Knor verzorgt peuteropvang, kinderopvang en buitenschoolse opvang. Kindcentrum De Rots is een samenwerkingsverband tussen basisschool De Rots en Kinderopvang Potje Knor. Ook basisschool De Regenboog heeft de ambitie om te groeien naar een Kindcentrum. Op korte termijn gaan het schoolbestuur en kindpartner Potje Knor in overleg over het tijdspad.

De Brede School biedt onderwijs, opvang, opvoeding, ontwikkeling en ontspanning voor kinderen van 0 - 13 jaar. Onderwijs en kinderopvang werken in de Brede School heel nauw samen. De doorgaande leer- en ontwikkellijnen wordt onder andere in de praktijk gebracht door een aantal ochtenden een groep te vormen met peuters van de kinderopvang en kleuters van groep 1 van de basisscholen.

De Rots is ontstaan uit een fusie van een protestantse en katholieke school en biedt interconfessioneel onderwijs met veel aandacht voor levensbeschouwing en cultuur. De Regenboog werkt met de methode De Vreedzame School, een programma voor sociale competenties en democratisch burgerschap met als belangrijke onderdelen (1) bemiddeling, conflicten en mediation waarmee kinderen verantwoordelijkheid leren nemen voor het oplossen van conflicten en (2) leerlingenparticipatie waarbij de nadruk ligt op de betrokkenheid van leerlingen in de klas en school en (3) aandacht voor ouders. De scholen werken op basis van onderling vertrouwen samen.

Conclusie: Het aanbod is compleet. Partners werken aan versterking van de inhoudelijke samenwerking.

Principe 2. Bereikbaar verspreid over de gemeente

Basisscholen De Regenboog en De Rots liggen in de wijk De Coevering. De wijk kenmerkt zich door een gevarieerde bebouwing en is ruim opgezet met veel groen en ook de school is door veel groen omgeven. Alle leerlingen van basisschool De Regenboog zijn woonachtig in de gemeente. Hiervan woont 76% in de wijk Coevering en 19% in Braakhuizen-Zuid. Van de leerlingen op basisschool De Rots is 97% woonachtig in de gemeente, waarvan 71% in de wijk Coevering en 17% in de wijk Braakhuizen-Zuid en overige wijken in de gemeente.

Conclusie: De basisscholen zijn goed bereikbaar en dragen bij aan een goed gespreid onderwijsaanbod in het gebied.

Principe 3. Toekomstvast met een scope van dertig jaar

Op 1 oktober 2020 bieden de scholen onderwijs aan 325 leerlingen. Volgens de prognoses hebben de scholen in 2036 een stabiel leerlingenpotentieel van 324: 191 leerlingen voor De Rots en 133 leerlingen voor De Regenboog. Het huidige normatieve ruimteoverschot (490 m² bvo) blijft nagenoeg gelijk. Met name in basisschool De Regenboog is sprake van leegstand, basisschool De Rots heeft een passende ruimtecapaciteit.
Notabene: de van Rijkswege bepaalde opheffingsnorm voor scholen in de gemeente is 145 leerlingen. Verwacht wordt dat het leerlingenaantal van basisschool De Regenboog vanaf schooljaar 2021-2022 onder de opheffingsnorm zakt en blijft.

Basisscholen De Regenboog en De Rots zijn sinds 2015 in een modern gebouw gehuisvest. Daarin is rekening gehouden met de verschillende onderwijsconcepten van de scholen. Zo zijn de lokalen van basisschool De Rots door een tussenruimte verbonden, waar leerlingen de gelegenheid hebben om in stilte te werken. Ook worden de tussenruimtes gebruikt voor het samenwerken in groepen. De centraal gelegen leerpleinen geven ruimte voor zelfstandigheid, ontmoeting en samenwerking. De aula wordt gebruikt voor maandelijkse optredens van leerlingen, de musical van groep 8 en andere gezamenlijke activiteiten.

Conclusie: Voldoet. **Kanttekening**: Het is verstandig als partners samen met gemeente het leerlingenaantal van basisschool De Regenboog monitoren en anticiperen op de toekomst. Het ligt voor de hand om buiten de grenzen van de Brede School naar nieuwe gebruikers te zoeken, binnen de afgesproken kaders.

Advies
Brede School Coevering is de centrale voorziening in de wijk, breed in haar aanbod en geworteld in de wijk. Het gebouw is geschikt voor haar functie en vervanging c.q. grootschalige renovatie is vanuit zorgplicht op middellange termijn niet aan de orde. Monitoring van het (dalende) leerlingenpotentieel van basisschool De Regenboog en het huidige ruimteoverschot blijft een aandachtspunt. Partners treden in gesprek over problemen ten aanzien van deze leegstand.

Basisschool De Vlinder
Basisschool De Vlinder (Eenbes Basisonderwijs) en kinderopvang Korein vormen Kindcentrum De Vlinder in de wijk Braakhuizen-Zuid (postcodegebied 5666). Het gebied heeft een populatie van 3.875 inwoners en een basisgeneratie van ongeveer 300 kinderen. Slechts 28% van de 4-13 jarigen uit Braakhuizen-Zuid gaat naar de basisschool in de wijk. Ruim 65% van de kinderen kiest voor andere scholen voor (speciaal) basisonderwijs in de gemeente. Hierbij wordt vooral gekozen voor de omliggende wijken Coevering, Skandia, Braakhuizen-Noord, Akert en Zesgehuchten.

De functionele en gebouwelijke scan geeft voor basisschool De Vlinder een score voldoende. Opgemerkt wordt dat Eenbes recent het dak van het pand heeft vernieuwd, waardoor de energieprestaties zijn verbeterd. Voor de volledige beschrijving van de scan wordt verwezen naar bijlage 2.

Bs. De Vlinder

Onderwijs	4,5	Ruim Voldoende
Ruimte	2,3	Matig
Omgeving	3,3	Voldoende
Energieprestaties	4,0	Voldoende
Bouwkundig	3,2	Voldoende
Totaalscore	**3,5**	**Voldoende**

Principe 1. Samenwerking (bij voorkeur) in brede voorzieningen
Kindcentrum De Vlinder biedt ontwikkelkansen voor kinderen en heeft een eenduidige pedagogische visie met een doorgaande lijn tussen opvang, onderwijs en ontspanning. Basisschool De Vlinder werkt bij de vakken taal, lezen en rekenen met het directe instructiemodel. De school start en eindigt de les met de hele groep. Tussentijds krijgen kinderen op drie niveaus onderwijs, zodat ze zich kunnen ontwikkelen in hun eigen tempo en naar hun eigen behoefte. De school werkt samen met kindpartner Korein voor peuteraanbod, kinderdagopvang en buitenschoolse opvang, waardoor een aanbod ontstaat voor kinderen van 0 tot en met 13 jaar. Programma's en begeleiding zijn op elkaar afgestemd. School en kindpartner besteden aandacht aan een warme overdracht en samen met Kluppluz wordt extra ondersteuning geboden aan leerlingen die dat (tijdelijk) nodig hebben. Doel is het gebouw multifunctioneel in te zetten, waardoor het een verbindende spil wordt.

Kindcentrum De Vlinder geeft ruimte aan logopedie, ergotherapie, buurtsportcoaches van LEEF, Geldrops Muziek Corps, Hobbyclub van de wijkvereniging, LEV-groep (sociale vaardigheidstraining). Daarnaast is er een bibliotheek gerealiseerd in samenwerking met Bibliotheek Dommeldal. De gymlessen worden gegeven in gymzaal De Braak, gelegen naast de school.

De school is centraal gehuisvest, de entree bevindt zich aan het Sint-Jozefplein. De buitenschoolse opvang wordt in een noodvoorziening aan de rechterzijde, bij de gymzaal, verzorgd. Het kinderdagverblijf en het peuteraanbod zijn aan de lange zijde, bij de Deelenstraat, gehuisvest.

Dichtbij, in de voormalige pastorie van de St. Jozefkerk (Rijksmonument), is Kruimel gevestigd met peuteropvang, kinderdagopvang en buitenschoolse opvang. Kruimel wil zich in de wijk ontwikkelen tot multifunctioneel ontmoetingscentrum, gericht op gezinnen uit de multiculturele wijk rondom het kindcentrum. Het aanbieden van opvang aan kinderen met verschillende culturele achtergronden is een belangrijk kernelement van het kinderdagverblijf.

Conclusie: Het aanbod is compleet, zowel in het gebouw als in de wijk. Er is sprake van goede inhoudelijke samenwerking tussen de verschillende partners.

Principe 2. Bereikbaar verspreid over de gemeente

Kindcentrum De Vlinder ligt centraal in Braakhuizen-Zuid, ten oosten van het centrum. Van de kinderen komt 94% uit de kern Geldrop maar slechts 55% direct uit de wijk. De populatie is nu een afspiegeling van de Nederlandse multiculturele maatschappij, een mix van kinderen uit westerse en niet-westerse landen.

Conclusie: Goed bereikbaar, gespreid aanbod.

Principe 3. Toekomstvast met een scope van dertig jaar

Op 1 oktober 2020 telde basisschool De Vlinder 154 leerlingen. Volgens de prognoses stijgt het leerlingenaantal in schooljaar 2035-2036 tot 163 leerlingen. De eigen prognoses van de school laten zien dat de belangstelling uit de eigen wijk sterk toeneemt en een sterkere toename van leerlingen is te verwachten. De school heeft momenteel een ruimteoverschot (normatief) van ongeveer 330 m² bvo. Dit kan bij de verwachte leerlingenstijging afnemen tot 285 m² bvo in 2036.

Het schoolgebouw heeft in de basis een traditionele opbouw met smalle gangen, waaraan de lokalen zijn gesitueerd. Inpandig is een gemakkelijke overgang tussen school, kinderopvang en peuterspeelzaal gerealiseerd door de lange smalle gangen met elkaar te verbinden. Deze gebouwenstructuur belemmert de school echter in het ontwikkelen van haar onderwijsconcept en de intensieve samenwerking tussen onderwijs en opvang (onder schooltijd). Het schoolgebouw dateert uit 1932 en is vanwege de rigide structuur moeilijk aan te passen aan moderne onderwijseisen. Het schoolgebouw is zowel onder als na schooltijd in gebruik door meerdere instanties vanuit de wijk. Opgemerkt wordt dat het schoolbestuur recent een forse investering in het gebouw heeft gedaan door vervanging van het dak.

Conclusie: Voldoet niet. Het schoolgebouw is in omvang te groot en functioneel achterhaald. Aandachtspunt is de fysieke verbinding van kinderdagopvang, buitenschoolse opvang en basisschool. De lange gangen belemmeren het intensieve contact met de kinderen van 0-13 jaar. Vooral voor de soepele overgang van peuters naar kleuters. Het gebouw is echter kwalitatief op orde. Ook in de toekomst ziet het schoolbestuur haar onderwijsaanbod als een belangrijk onderdeel binnen de gemeente. Het gebouw heeft tevens een belangrijke wijkfunctie voor diverse (maatschappelijke) organisaties.

Advies
De school draagt bij aan voldoende, goed gespreid en een samenhangend aanbod en sluit daarmee aan op de ordeningsprincipes. Het gebouw is echter achterhaald. Aandachtspunten zijn de recente dakvervanging (waarvoor een langere afschrijvingstermijn geldt), de veranderende leerlingentoestroom en de gewenste interne (fysieke) verbinding tussen onderwijs en opvang. Voor de school is geen zorgplicht aan de orde maar huisvesting is een aandachtspunt.

Om op termijn aan de strategische doelstelling uit voorliggend IHP te voldoen, dient een businesscase te worden gestart. In deze businesscase dienen schoolbestuur, -directeur, kindpartners en gemeente te onderzoeken op welke manier een toekomstbestendige oplossing voor basisschool De Vlinder kan worden gevonden, in relatie met andere wijkvoorzieningen.

Basisschool 't Vijfblad
Basisschool 't Vijfblad (Eenbes Basisonderwijs) en kindpartner Korein vormen samen Kindcentrum Vijfblad in Braakhuizen-Noord, postcodegebied 5667. De populatie van de wijk is 4.260 inwoners en de basisgeneratie voor primair onderwijs is circa 390 kinderen. Slechts 38% van de 4-13 jarigen woonachtig in Braakhuizen-Noord gaat naar de basisschool in de wijk. Circa 48% van de kinderen kiest voor andere scholen voor (speciaal) basisonderwijs in de gemeente, met name voor Beneden Beekloop (15%) en Dommeldal (14%).

Conform de functionele en gebouwelijke scan heeft de basisschool een score voldoende. De (veilige) bereikbaarheid van de school behoeft aandacht. Zie bijlage 2 voor de volledige beschrijving van de scan.

Bs. 't Vijfblad

Onderwijs	4,8	Ruim Voldoende
Ruimte	2,3	Matig
Omgeving	2,3	Matig
Energieprestaties	5,0	Ruim Voldoende
Bouwkundig	2,2	Matig
Totaalscore	3,3	**Voldoende**

Principe 1. Samenwerking (bij voorkeur) in brede voorzieningen
Samen leren, werken en spelen staat hoog in het vaandel, succesvol samen leren zorgt ervoor dat kinderen zich in een veilige en vertrouwde omgeving optimaal ontwikkelen en op de maatschappij voorbereiden.

Kindcentrum Vijfblad biedt opvang en onderwijs. Basisschool 't Vijfblad gebruikt het model van directe instructie, waarbij de leerkracht eerst instructie geeft aan de hele groep. Daarna kunnen de kinderen de aangeboden leerstof zelfstandig verwerken. Opvang wordt georganiseerd door Korein. Om goed in te spelen op de verschillende ontwikkelingsfasen wordt met vier verschillende leeftijdsgroepen gewerkt: kinderdagopvang (voor kinderen van 0 tot 4 jaar), peuteraanbod (voor kinderen van 2 tot 4 jaar), buitenschoolse opvang Kidsclub (voor kinderen van 4 tot 6 jaar) en buitenschoolse opvang Campus (voor kinderen van 7 tot 9 jaar). Kindcentrum 't Vijfblad biedt daarmee een aanbod voor kinderen van 0 tot en met 13 jaar, met een goede afstemming in programma's en begeleiding. Het bewegingsonderwijs is georganiseerd in de nabijgelegen Sporthal De Kievit.

Notabene, in Braakhuizen-Noord zijn ook andere partijen voor kinderdagopvang, peuteropvang en buitenschoolse opvang actief.

Conclusie: Het aanbod is compleet, zowel in één gebouw als in de wijk.

Principe 2. Bereikbaar verspreid over de gemeente

De wijk Braakhuizen-Noord ligt in het Noord-Oosten van de kern Geldrop en wordt in het noorden begrensd door het Eindhovense kanaal. Van de leerlingen op Basisschool 't Vijfblad komt 72% uit de wijk Braakhuizen-Noord en 24% uit andere gebieden in de gemeente Geldrop-Mierlo. De school heeft ook een aantrekkingskracht voor kinderen uit Braakhuizen-Zuid (postcodegebied 5666)

Aandachtspunt is de verkeersveiligheid rondom de school. Nabij de basisschool is een doorgaande weg gelegen met aan beide zijden een fietspad. Door het verkeerslicht worden kinderen niet gehinderd door auto's, waardoor ze veilig de weg kunnen oversteken. De fietspaden beschikken echter niet over een verkeerslicht. Dit leidt tot gevaarlijke situaties.

Conclusie: Goed bereikbaar, gespreid aanbod. **Kanttekening**: Aandacht voor de verkeersveiligheid.

Principe 3. Toekomstvast met een scope van dertig jaar

De leerlingenaantallen van de school zijn sterker gedaald dan in het IHP 2015-2020 was voorzien. Op 1 oktober 2020 had basisschool 't Vijfblad 204 leerlingen. Prognoses geven aan dat het leerlingenaantal in schooljaar 2035-2036 nagenoeg gelijk zal blijven (203 leerlingen). Dit leidt tot een normatief ruimteoverschot van circa 345 m² bvo. Deze overmaat wordt momenteel door kindpartner Korein gebruikt. Het schoolgebouw is oorspronkelijk in 1969 gerealiseerd. Het gebouw is recent beperkt gerenoveerd ten behoeve van de realisatie van Kindcentrum Vijfblad. Gezien leeftijd (afgeschreven) en gebouwelijke kwaliteit is het pand aan vervanging toe.

Conclusie: Kwetsbare huisvestingspositie in de wijk. **Kanttekening**: De kwaliteit van het Kindcentrum is verbeterd door gerichte investeringen.

Advies
Het aanbod aan onderwijs en kinddiensten in de wijk Braakhuizen-Noord is voldoende, goed gespreid en samenhangend gehuisvest. Het gebouw is kwalitatief achterhaald en vraagt een gerichte investering in aanpassing c.q. nieuwbouw. Er is geen sprake, binnen de IHP-termijn, van zorgplicht. Het verdient echter aandacht om binnen de IHP-termijn via een businesscase te beoordelen op welke manier een versterking van de huisvestingspositie mogelijk is in relatie tot de scholen in de omgeving. Met name basisschool De Vlinder in Braakhuizen-Zuid bevindt zich in vergelijkbare positie. Het is te overwegen om de onderwijsvraag van beide scholen op één plek te concentreren.

Mierlo

Mierlo, de tweede kern van de gemeente, heeft 11.690 inwoners en een basisgeneratie voor het primair onderwijs van ongeveer 1.000 kinderen. Circa 87% van de 4-13 jarigen kiest voor de basisscholen in de eigen gemeente en vooral in de eigen kern. 13% kiest voor een andere gemeenten (met name Helmond).

In Mierlo wordt op vijf locaties primair onderwijs aangeboden. Stichting PlatOO verzorgt openbaar onderwijs op twee locaties van basisschool 't Schrijverke (één BRIN-nummer): in het centrum van Mierlo ligt de hoofdlocatie in de nieuwbouwwijk Luchen een dependance. Eenbes Basisonderwijs heeft drie zelfstandige locaties, te weten Loeswijk, Sint Lucia en De Kersentuin. Loeswijk en Sint Lucia werken samen onder de naam Puur Sang. Het bewegingsonderwijs voor alle scholen is geconcentreerd in Sporthal De Weijer verzorgd.

De basisscholen in Mierlo boden op teldatum 01.10.2020 onderwijs aan 912 leerlingen. De afgelopen 15 jaar kenden de scholen een gestage daling van 70 leerlingen (circa 7 procent). Pronexus (januari 2021) voorziet dat het leerlingenaantal de komende 15 jaren met bijna 19 procent stijgt en deze groei is vooral te verwachten in de nieuwbouwwijk Luchen.

Basisscholen Sint Lucia en Loeswijk
De functionele en gebouwelijke scan geeft basisschool Sint Lucia een score voldoende en basisschool Loeswijk een score matig. De situatie van beide scholen behoeft aandacht. De samenwerkende basisscholen Loeswijk en Sint Lucia waren al in het IHP Geldrop-Mierlo van 2015-2020 een aandachtspunt. Daarbij werd al gesuggereerd om beide scholen samen te brengen op één locatie.
Voor de volledige scan wordt verwezen naar bijlage 2.

Bs. St. Lucia		
Onderwijs	4,7	Ruim Voldoende
Ruimte	3,7	Voldoende
Omgeving	3,0	Matig
Energieprestaties	2,5	Matig
Bouwkundig	3,2	Voldoende
Totaalscore	**3,4**	**Voldoende**

Bs. Loeswijk		
Onderwijs	2,2	Matig
Ruimte	1,3	Onvoldoende
Omgeving	4,0	Voldoende
Energieprestaties	2,0	Onvoldoende
Bouwkundig	2,2	Matig
Totaalscore	**2,3**	**Matig**

Principe 1. Samenwerking (bij voorkeur) in brede voorzieningen

Basisschool Loeswijk, basisschool Sint Lucia en kinderopvang De Wonderwereld (onderdeel van De Kleine Wereld) vormen Kindcentrum Puur Sang. De Wonderwereld is op Sint Lucia gevestigd met een aanbod in kinderdagopvang, peuteropvang en buitenschoolse opvang. De basisscholen werken op personeel en inhoudelijk gebied samen. Ze oriënteren zich op maatschappij en trends en maken gebruik van wetenschappelijke kennis over de manier waarop mensen leren en de werking van de hersenen bij jonge mensen. Basisscholen en kinderopvang werken aan doorgaande leer- en ontwikkellijn voor kinderen tussen 0 en 13 jaar.

Kindcentrum Puur Sang heeft een wijkfunctie in een sociaal minder sterk gebied van de kern. Ouders zijn betrokken. Het Kindcentrum vult haar aanbod slechts beperkt aan met maatschappelijke functies en werkt daarvoor vanwege gebouwelijke beperkingen samen met het gemeenschapshuis naast Loeswijk.

Conclusie: Het aanbod aan onderwijs en opvang is voor de samenwerkende scholen compleet. Beoordeeld op locatie Loeswijk is dit niet compleet.

Principe 2. Bereikbaar verspreid over de gemeente

De beide basisscholen in Kindcentrum Puur Sang liggen op circa 10-15 minuten loopafstand van elkaar. De basisscholen hebben primair Mierlo als voedingsgebied. Ruim 94% van de leerlingen is woonachtig in Mierlo, slechts 2% is afkomstig uit de kern Geldrop en 4% van de leerlingen woont in een andere gemeente (vooral Helmond).

Conclusie: De basisscholen zijn goed bereikbaar en dragen bij aan een goed gespreid onderwijsaanbod in het gebied.

Principe 3. Toekomstvast met een scope van dertig jaar

De huidige bezetting van beide scholen in Kindcentrum Puur Sang is 363 leerlingen: 238 leerlingen Sint Lucia en 125 leerlingen Loeswijk (ruim beneden de van Rijkswege bepaalde opheffingsnorm van 145 leerlingen). Pronexus geeft in haar prognoses (over 15 jaar) aan dat de generatie groeit naar circa 385 leerlingen, met name bij Sint Lucia. De al bestaande normatieve leegstand op locatie Loeswijk (50% van de capaciteit) blijft bestaan.

Het schoolgebouw van Loeswijk is in 1973 gebouwd en in de tussentijd beperkt aangepast. Het is aan het einde van de economische levensduur. Het gebouw is in een matige bouwkundige staat, ruimtelijk-functioneel verouderd, heeft te maken met leegstand en voldoet slechts beperkt aan de eisen die hedendaags onderwijs stelt. Het gebouw van Sint Lucia is ook uit 1973, maar heeft een betere kwaliteit door tussentijdse aanvullingen en aanpassingen.

Conclusie: Voldoet niet. Beide schoolgebouwen zijn moeilijk aan te passen aan de veranderde vraag naar onderwijs. Daarnaast kampt de locatie Loeswijk met grote leegstand. Investeringen in de bestaande gebouwen (om normatieve leegstand/tekort terug te dringen of om de gebouwprestaties op duurzaamheid, klimaat en kwaliteit te verbeteren) zijn af te wegen tegen de continuïteit van het aanbod.

Advies
De basisscholen Sint Lucia en Loeswijk werken samen onder de naam Puur Sang. De schoolgebouwen zijn in 1973 gerealiseerd. De hoofgebouwen zijn (bijna) afgeschreven. Beide locaties zijn van onvoldoende kwaliteit om aan te passen aan moderne eisen. Daarbij kampt de locatie Loeswijk met een fors (normatief) overschot aan ruimte. Beide schoolgebouwen zijn daarom aan vervanging toe, waarbij hoge prioriteit en zorgplicht aan de orde is. Advies is om beide samenwerkende scholen te concentreren op één plek, die het voedingsgebied optimaal ondersteunt.

Basisschool De Kersentuin
Conform de functionele en gebouwelijke scan heeft basisschool De Kersentuin een score voldoende. De ruimtelijke situatie alsmede de energieprestaties behoeven aandacht. Zie bijlage 2 voor de volledige beschrijving van de scan.

Bs. De Kersentuin

Onderwijs	4,0	Voldoende
Ruimte	2,7	Matig
Omgeving	3,7	Voldoende
Energieprestaties	2,0	Onvoldoende
Bouwkundig	3,0	Matig
Totaalscore	**3,1**	**Voldoende**

Principe 1. Samenwerking (bij voorkeur) in brede voorzieningen
Basisschool De Kersentuin en kindpartner Korein vormen samen het Kindcentrum De Kersentuin met een katholieke grondslag. De partners werken aan doorgaande leer- en ontwikkellijnen voor kinderen van 0 tot en met 13 jaar. Programma's en begeleiding zijn op elkaar afgestemd. Het kindcentrum biedt opvang aan twee groepen dagopvang (één baby/dreumesgroep, één peutergroep) en aan twee groepen buitenschoolse opvang (4-13 jaar). In de peutergroep is peuterwerk geïntegreerd. Er bestaat ruimte voor een peutergroep en een peuterwerkgroep. In het Kindcentrum ligt de nadruk op de balans tussen de individuele ontwikkelingsbehoefte van het kind en de prestaties. Het kind is onderdeel van een samenleving waarin samenwerken, respect, zorg en aandacht belangrijke vaardigheden zijn om te leren.

Kindcentrum De Kersentuin is een ontmoetingsplaats voor kinderen, ouders, teamleden en buurtbewoners. In schooljaar 2014-2015 heeft een aanpassing aan het gebouw plaatsgevonden, waarbij in feite een maatschappelijk relevant wijkontmoetingscentrum is gerealiseerd: "Het Hart" van de school. Hier komen kinderen en ouders fysiek het Kindcentrum binnen, waardoor een plek is ontstaan waar ontmoeten en elkaar spreken centraal staat.

Conclusie: Het aanbod aan onderwijs en opvang is compleet.

Principe 2. Bereikbaar verspreid over de gemeente

Het Kindcentrum ligt in een groene en veilige omgeving. Auto's kunnen niet bij het gebouw komen, waardoor veiligheid is gewaarborgd. Voor het halen en brengen van kinderen verwijst de school naar parkeergelegenheden in de omgeving, op loopafstand van het gebouw. De school is daardoor echter ook moeilijk bereikbaar voor kiss-and-ride en is daarom sterk gericht op de directe omgeving. Slechts 3% van de leerlingen is woonachtig buiten de kern. De school vormt vanwege haar grondslag een aanvulling op het in dit gedeelte van de kern in hoofdzaak aanwezige openbare aanbod en wordt als een relevant aanbod beschouwd.

Conclusie: Goed bereikbaar, gespreid aanbod.

Principe 3. Toekomstvast met een scope van dertig jaar

Op 1 oktober 2020 had basisschool De Kersentuin 129 leerlingen, onder de van Rijkswege bepaalde opheffingsnorm van 145 leerlingen. Pronexus verwacht dat het leerlingenaantal in schooljaar 2035-2036 beperkt stijgt naar 134 leerlingen. De school heeft een fors normatief ruimteoverschot van circa 320 m² bvo, dat zal afnemen tot 295 m² bvo in 2036.

Het schoolgebouw dateert uit 1976. In schooljaar 2014-2015 heeft het Kindcentrum een forse verbouwing ondergaan, waarbij de gang tussen onderwijs en opvang is verbreed. Ouders kunnen vanuit de basisschool doorlopen naar het kinderdagverblijf en andersom. Ouders van het kinderdagverblijf kunnen door middel van een toegangscode het kindcentrum betreden. De buitenschoolse opvang is verhuisd naar de centrale hal (aula) van school, met gebruik van andere ruimtes. Daarnaast is een ontmoetingscentrum (Het Hart) gerealiseerd, waar ouders en kinderen het kindcentrum binnen komen, elkaar ontmoeten en spreken. Vanuit energieprestaties en bouwkundige perspectief heeft het gebouw onvoldoende kwaliteit om aan te passen aan moderne onderwijseisen.

Conclusie: Kwetsbare huisvestingspositie. Op termijn dient een andere oplossing gezocht te worden.

Advies
De basisschool De Kersentuin is in 1976 gerealiseerd en in 2015 aangepast en doorontwikkeld (ook in gebouwelijke zin) tot een volwaardig kindcentrum. De fusie heeft niet geleid tot een school boven de van rijkswege aanbevolen opheffingsnorm en de school is beperkt in haar ontwikkelmogelijkheden vanwege de matige bereikbaarheid. Het gebouw is door de aanpassingen voor maximaal 15 jaar geschikt voor kwalitatief voldoende onderwijs. Intussen zal er blijvend in de onderwijsontwikkeling geïnvesteerd moeten worden om de school te versterken tot boven de opheffingsnorm.

Basisschool 't Schrijverke
Basisschool 't Schrijverke in de kern Mierlo kent twee locaties: één locatie in het centrum en één locatie in Luchen. Conform de functionele en gebouwelijke scan hebben beide locaties een score voldoende. Voor de volledige beschrijving van de scan wordt verwezen naar bijlage 2.

Bs. 't Schrijverke Centrum

Onderwijs	3,5	Voldoende
Ruimte	2,3	Matig
Omgeving	4,0	Voldoende
Energieprestaties	4,5	Ruim Voldoende
Bouwkundig	3,0	Matig
Totaalscore	**3,5**	**Voldoende**

Bs. 't Schrijverke Luchen

Onderwijs	3,3	Voldoende
Ruimte	2,7	Matig
Omgeving	4,0	Voldoende
Energieprestaties	5,0	Ruim Voldoende
Bouwkundig	4,2	Ruim Voldoende
Totaalscore	**3,8**	**Voldoende**

Principe 1. Samenwerking (bij voorkeur) in brede voorzieningen
Basisschool 't Schrijverke is een brede school met een openbare grondslag, die sinds schooljaar 2015-2016 gebruik maakt van twee locaties: hoofdlocatie ligt in het centrum van Mierlo en de dependance ligt bij de snelgroeiende nieuwbouwwijk Luchen. Op beide locaties werkt de school intensief samen met Kinderdagverblijf Dolfijn. Door het integraal aanbieden van onderwijs, kinderdagopvang, peuteropvang en buitenschoolse opvang zorgen de partners voor doorgaande leer- en ontwikkellijnen voor kinderen van 0 tot en met 13 jaar. In locatie centrum is een deel van het aanbod buiten het schoolgebouw ingericht.

De basisschool werkt met de Fides methodiek, die zich richt op vergroting van zelfvertrouwen en weerbaarheid van de kinderen. Met uitzondering van groep 1-2 wordt het onderwijs in homogeen samengestelde jaargroepen aangeboden, in duidelijk gestructureerd groepsonderwijs. De kinderen werken in de eigen klas en op de leerpleinen.

Basisschool 't Schrijverke heeft de ambitie om actief te participeren in de Mierlose samenleving door de gebouwen open te stellen voor lokale (buurt)initiatieven, het actief deelnemen aan lokaal educatieve beraden en het onderhouden van contacten met maatschappelijke verenigingen in de omgeving.

Conclusie: Het aanbod aan onderwijs en opvang is inhoudelijk compleet maar verdeeld over verschillende locaties, ook buiten de eigen school.

Principe 2. Bereikbaar verspreid over de gemeente
Oorspronkelijke locatie van 't Schrijverke was Mierlo-dorp. Daarnaast heeft de school een snelgroeiende locatie in de nieuwbouwwijk Luchen. Het merendeel van de kinderen op basisschool 't Schrijverke Centrum is woonachtig in Mierlo. De locatie Luchen wordt ook bereikt vanuit andere delen van de gemeente en de kern op grond van ligging en toegankelijkheid. De school biedt een bereikbaar aanbod met een openbare grondslag.

Conclusie: Goed bereikbaar, gespreid aanbod.

Principe 3. Toekomstvast met een scope van dertig jaar

Basisschool 't Schrijverke biedt op teldatum 1 oktober 2020 onderwijs op twee locaties aan 420 leerlingen. Momenteel voldoet de school nog aan de wettelijke (normatieve) ruimtevoorwaarden. Op middellange termijn zal dit veranderen: volgens Pronexus zal 't Schrijverke in 2036 groeien naar 568 leerlingen. Door stijgende aanmeldingen op de locatie Luchen wordt daar snel na de bouw in 2015 een tekort aan ruimte ervaren. . Om daarop te reageren heeft de school de afgelopen jaren een tijdelijke situatie gerealiseerd door groep 8 onderdak te bieden op de locatie in het centrum.

Conclusie: Kwetsbare huisvestingspositie. Basisschool 't Schrijverke ervaart een ruimtetekort. Op korte termijn dient in nauwe samenspraak met gemeente, schoolbesturen en kindpartners een passende oplossing te worden gevonden.

Advies

De basisschool 't Schrijverke heeft goede en moderne huisvesting beschikbaar. De ontwikkeling van de dependance in de nieuwbouwwijk Luchen in 2015 had als doel om in te spelen op de te verwachten extra vraag vanuit de wijk. De nieuwbouwplannen voor de wijk raken steeds verder uitgekristalliseerd en de stijgende aanmeldingen bij de Luchense dependance leidt tot een ruimtetekort en op korte termijn voor de gehele school tot uitbreiding op grond van zorgplicht.

Nb.: Het schoolbestuur heeft een aanvraag ingediend om voor de school een splitsing in twee BRIN-nummers aan te vragen.

Analyse

De leerlingenprognoses van Pronexus (mede gebaseerd op de uitbreidingsplannen van de wijk) laten zowel de behoefte aan onderwijscapaciteit in de kern Mierlo/Luchen als de ruimtelijke consequenties zien. De cijfers maken zichtbaar dat de extra basispopulatie vanwege nieuwbouw in Luchen op zijn hoogtepunt (2036) circa 140 leerlingen bedraagt.

	Capaciteit	2021		2026		2036	
Basisschool	m² bvo	lln	m² bvo	lln	m² bvo	lln	m² bvo
Sint Lucia	1.358	238	1.397	255	1.483	259	1.503
Loeswijk	1.573	125	829	126	834	126	834
Kersentuin	1.171	129	849	132	864	134	874
Schrijverke	2.685	420	2.313	543	2.931	568	3.057
	6.787	**912**	**5.388**	**1.056**	**6.112**	**1.087**	**6.268**

Leerlingenprognoses Pronexus (januari 2021)

Uit bovenstaande tabel blijkt dat in de kern Mierlo in normatieve zin zowel op de korte als de middellange termijn (vanwege wettelijke regels) feitelijk voldoende (ruimte-) capaciteit beschikbaar is om alle leerlingen onderwijs te bieden. De verschillende scholen liggen op relatief kleine afstand van elkaar. Op het niveau van de kern is op grond van leerlingenaantallen geen zorgplicht aan de orde: er is immers voldoende plek voor alle leerlingen beschikbaar.

Er bestaan wel verschillen tussen het dienstverleningsaanbod en de gebouwkwaliteit van de verschillende scholen. Ook het handhaven van de breedte van het aanbod (grondslag) maakt het wenselijk om huisvestingsmaatregelen te treffen, zodat het onderwijsaanbod op een kwalitatief goed niveau kan blijven.
Gemeente, schoolbesturen en kindpartners moeten voor de kern Mierlo/Luchen kwalitatief goede onderwijsvoorzieningen ontwikkelen voor de te verwachte leerlingen. Deze stijgen door bouwprogramma's de komende jaren en stabiliseren daarna op een lager niveau. De partners kiezen ervoor om in het IHP uit te gaan van realisatie van goede onderwijscapaciteit voor 1.050 leerlingen. Dat is lager dan de verwachte piek van 1.100 leerlingen, omdat:

(1) Een school beschikt over een impliciete ruimtecapaciteit. Klassen kunnen (al is het tijdelijk) groter worden gemaakt om een piek op te vangen. Zorgplicht is pas aan de orde bij een aangetoonde overmatige groei.
(2) Leegstand is "duur" en voor de langere termijn is het voorkomen van leegstand een verstandige keuze.

Daarmee zijn in Mierlo enkele opgaven te verrichten:

Primaire opgave, vanuit (technische) zorgplicht: Unilocatie Puur Sang

De locaties Loeswijk en Sint Lucia zijn vanwege kwaliteit en leeftijd aan vervanging toe. Loeswijk heeft geen eigen aanbod aan kinddiensten (meer) en kampt met forse leegstand. Zorgplicht is hier aan de orde. Vanwege de wens om tot een goede spreiding van brede onderwijsvoorzieningen te komen is het van belang dat beide scholen worden vervangen door één nieuwe voorziening. Als voorkeurslocatie geldt het zoekgebied ten noordoosten van het centrum van Mierlo, bijvoorbeeld de huidige locatie van basisschool Loeswijk.

De nieuwe locatie moet aansluiten bij de omvang van het voedingsgebied. Partijen kiezen ervoor om de locatie te realiseren. Daarbij ligt vanuit de huidige leerlingenprognoses van Pronexus (postcode-analyse) een keuze voor de hand om op deze locatie ruimte te bieden aan 350 leerlingen. Deze omvang kan in samenwerking met gemeente en PlatOO bij start realisatie nader onderbouwd worden met gerichte leerlingenprognoses. Verder kan, in lijn met het accommodatie- en leefbaarheidsonderzoek, onderzocht worden op welke wijze een bundeling met overige maatschappelijke voorzieningen mogelijk is. In de omgeving zijn reeds maatschappelijke voorzieningen aanwezig, zoals het jeugdgebouw Loesje.

Restantopgave

Door realisatie van een nieuwe uni-locatie voor Puur Sang ten noordoosten van het centrum zal ook de onderwijsvraag naar andere scholen veranderen. Leerlingen zullen zich verspreiden over de centrumlocatie van 't Schrijverke (vanwege nabijheid), op De Kersentuin (vanwege grondslag) of de locatie van 't Schrijverke in Luchen (vanwege bereikbaarheid via de ring). Leerlingenstromen zijn vooraf moeilijk te bepalen. Aanvullend is sprake van een verachte leerlingentoename door de aanvullende woningbouw in Luchen.

Op grond van de leerlingenprognoses staat vast dat op de drie resterende betreffende locaties (De Kersentuin en de locaties van 't Schrijverke) op middellange termijn een capaciteitsbehoefte ontstaat voor 700 leerlingen (uitgaande van 1.050 leerlingen minus de eerder beschreven keuze voor 350 leerlingen voor Puur Sang). De drie scholen hebben samen onvoldoende capaciteit om deze vraag op te vangen.

Schoolbesturen en gemeente achten het onwenselijk om in voorliggend IHP via structurele maatregelen vooruit te lopen op de leerlingenontwikkelingen. Ze erkennen de waarde voor gezamenlijke maatregelen en een gedragen aanpak.

Om te voorkomen dat gedurende de looptijd van het uitvoeringsprogramma van voorliggend IHP capaciteitsproblemen ontstaan, hebben schoolbesturen en gemeente in juli 2021 overeenstemming bereikt over een tijdelijke maatregel. Hiermee stellen ze keuzes en besluitvorming over de restantopgave in Mierlo uit tot het uitvoeringsprogramma van een volgend IHP.

De tijdelijke maatregel behelst:

- De gemeente voorziet, voor de komende vijf jaren, in vier tijdelijke lokalen en aanvullende voorzieningen van voldoende kwaliteit. Deze vier lokalen worden op één plek, in de nabijheid van de huidige locatie van 't Schrijverke in Luchen gerealiseerd. Daarmee wordt voor ongeveer 100 leerlingen onderwijscapaciteit toegevoegd.
- Van deze lokalen worden drie lokalen ter beschikking gesteld aan schoolbestuur PlatOO. Deze functioneren met de huidige dependance van basisschool 't Schrijverke als één locatie.
- Eén lokaal wordt als toestroomklas ter beschikking gesteld aan schoolbestuur Eenbes c.q. basisschool De Kersentuin om op die manier recht te doen aan een verbeterde toegankelijkheid van katholiek onderwijs in de nieuwbouwwijk Luchen. De toestroomklas wordt aan de buitenzijde van het gebouw zichtbaar gemaakt.
- In de voorbereiding van een volgend IHP onderzoeken partijen een passende definitieve oplossing voor de huisvesting van de drie onderwijslocaties: basisschool De Kersentuin en de twee locaties van basisschool 't Schrijverke. Schoolbesturen erkennen de wenselijkheid dat het onderwijsaanbod een gespreksonderwerp blijft. Onderwijspartners parkeren gedurende de komende IHP-uitvoeringsperiode (2021-2025) vragen voor aanvullende huisvesting en doen geen beroep op de gemeente om te voorzien in zorgplicht. Eventuele tussentijdse kwesties lossen zij in onderling overleg op (uiteraard in het perspectief van de bestaande regels binnen onderwijswetgeving).

7
Uitvoeringsplan

Voorliggend integraal huisvestingsplan Geldrop-Mierlo is gebaseerd op een gedragen visie op onderwijs en opvang (hoofdstuk 4, inclusief benodigde maatregelen voor de huisvesting (hoofdstuk 6). De investeringen moeten aansluiten op de inhoudelijke visie en de maatschappelijke ontwikkelingen. In het voorgaande hoofdstuk zijn maatregelen benoemd om tot een passende huisvesting voor onderwijs en kindfuncties te komen (gericht op de korte en middellange termijn). In dit hoofdstuk wordt voorgesteld om voor twee kernen in Geldrop-Mierlo in een businesscase maatregelen te ontwikkelen, waarbij een prioritering wordt meegegeven en een tijdsfasering van de projecten over de komende jaren. Daarbij is door de partners in goed overleg een integrale afweging gemaakt op gebouwleeftijd, onderhoudsstaat, functionaliteit, urgentie in ruimtetekort en financiële aspecten, over de individuele belangen van de schoolbesturen heen.

De businesscases zijn te beschouwen als concrete opdracht aan de bouwheer en zijn ook zo geformuleerd. De gebruikte cijfers geven de actuele stand van zaken begin 2021. Als gevolg van (onvoorziene) ontwikkelingen en mogelijke nieuwe inzichten kunnen businesscases zich anders ontwikkelen. Dit hoofdstuk is daarom als richtinggevend document te beschouwen, het is geen blauwdruk. Bij het afwijken van het eindbeeld is altijd aandacht vereist voor een integrale benadering van de planuitvoering; investeringen op de ene locatie kunnen en zullen vaak consequenties hebben voor omliggende scholen.

Uitgangspunt bij de uitvoering is dat de benodigde investeringen telkens getoetst worden aan de inhoudelijke keuzes uit voorliggend IHP en de maatschappelijke ontwikkelingen waarop deze is gebaseerd; zo wordt een discussie primair gevoerd op inhoud in plaats van op kosten. Daartoe is het van belang dat schoolbesturen, de gemeente en andere betrokken (kind)partners gezamenlijk blijven optrekken bij de uitwerking van de businesscases.

Businesscase Puur Sang – Mierlo

Opdracht
Realiseer in Mierlo één geïntegreerd Kindcentrum Puur Sang ter vervanging van de basisscholen Loeswijk en Sint Lucia. Het kindcentrum bedient het huidige voedingsgebied van beide basisscholen.

Grondslag
Katholieke denominatie, waarmee de huidige grondslag wordt behouden. Stichting Eenbes Basisonderwijs is bevoegd gezag.

Locatie
Schoolbestuur Eenbes, kindpartners en gemeente onderzoeken – in goed overleg met schoolbestuur PlatOO – de beste locatie voor het kindcentrum, gebaseerd op het belang van het kind, binnen de afspraken in het IHP en binnen de regelgeving in de verordening. De nieuwe locatie dient het huidige voedingsgebied op acceptabele afstand van een passend en gedifferentieerd onderwijsaanbod te voorzien. Vanuit het belang van bereikbaarheid en spreiding van onderwijsvoorzieningen wordt ingezet op een locatie ten noordoosten van het centrum van de kern Mierlo, bijvoorbeeld op de huidige locatie van Loeswijk.

Realisatietermijn 2024
Het Integrale Huisvestingsplan Geldrop-Mierlo stelt dat realisatie van Kindcentrum Puur Sang als gemeentelijke zorgplicht geldt. Realisatie is dringend gewenst. Streven is dat het kindcentrum in de zomervakantie van 2024 wordt geopend. De ontwikkeling van deze businesscase wordt – na besluitvorming van de gemeenteraad over voorliggend IHP – door het schoolbestuur (in samenspraak met schooldirecteuren), kindpartners en gemeente opgestart.

Uitwerking
Kindcentrum Puur Sang biedt onderwijs en aanvullende opvang- en zorgdiensten aan kinderen uit het gebied rondom de huidige Puur Sang locaties Loeswijk en Sint Lucia. In voorliggend IHP is vastgesteld dat Kindcentrum Puur Sang in 2036 een leerlingenpotentieel van 350 leerlingen heeft, met een normatieve ruimtebehoefte van 1.961 m² bvo voor onderwijs. Betrokken partners kunnen als daar aanleiding voor is, in onderling overleg ten behoeve van de realisatie een nadere onderbouwing via een op de nieuwe locatie van Puur Sang gerichte leerlingenprognose (laten) uitvoeren. Opdracht is een Kindcentrum te realiseren dat ruimte biedt aan de verwachte onderwijspopulatie in 2036 en dit in samenspraak met maatschappelijke partners op een effectieve en efficiënte manier in te passen. Intentie is dat door realisatie de inhoudelijke doelstellingen worden gerealiseerd. Tijdens de uitwerking van de businesscase tevens de mogelijkheid van een wijkfunctie concretiseren, in het verlengde van het accommodatie- en leefbaarheidsonderzoek.

Randvoorwaarden
De bouwopgave is gebaseerd op onderlinge afspraken tussen de betrokken schoolbesturen. Samen willen ze een toekomstvast aanbod ontwikkelen, door het aanbieden van een breed palet van onderwijs en kinddiensten. Zowel in onderwijskundig opzicht als in grondslag hebben ouders een keuze, waar kinderen hoogwaardig onderwijs krijgen. Dit wordt ondersteund door onderlinge afspraken ten aanzien van de instroom van leerlingen, waarbij ouders en kinderen op de best passende plek terecht kunnen.

Businesscase Restantopgave Mierlo

Opdracht
Stichting Eenbes Basisonderwijs en Stichting PlatOO nemen samen verantwoordelijkheid voor de doorontwikkeling van een onderwijsaanbod in het gebied om te komen tot een bij de omgeving en de maatschappelijke vraag passend, breed onderwijsaanbod. Partijen kunnen ervoor kiezen de inhoudelijke onderwijsvraag samen met de gemeente te onderzoeken.

Grondslag
Uitgangspunt is dat in het gebied beide denominaties aanwezig blijven, dat wil zeggen openbaar en katholiek-christelijk onderwijs. Samen vullen partijen een onderwijsvraag vanuit Mierlo/Luchen in voor 700 leerlingen.

Locatie
Schoolbesturen, gemeente en kindpartners onderzoeken gezamenlijk de beste locatie(s), gebaseerd op het belang van het kind en binnen de regelgeving in de verordening. De nieuwe locatie dient het voedingsgebied op acceptabele afstand van een passend en gedifferentieerd onderwijsaanbod te voorzien. Tevens dient rekening te worden gehouden met een acceptabele afstand ten opzichte van de locatie voor het bewegingsonderwijs.

Realisatietermijn: Uitvoeringsprogramma 2025-2028
Onderwijspartners en gemeente hebben overeenstemming bereikt over een tijdelijke maatregel om de acute vraag gedurende het uitvoeringsprogramma van voorliggend IHP te beantwoorden. Tijdens deze uitvoeringsperiode zullen de schoolbesturen en gemeente samen definitieve besluitvorming voorbereiden. Intentie is om in het uitvoeringsprogramma 2025-2028 tot een uitvoering en definitieve invulling van de onderwijshuisvestingsvraag te komen.

Uitwerking
Kindcentrum De Kersentuin en de Luchense dependance van ‘t Schrijverke bieden gezamenlijk onderwijs en aanvullende opvang- en zorgdiensten aan kinderen uit het brede verzorgingsgebied Luchen/De Kersentuin. De schoolbesturen hebben overkoepelend afgesproken dat ze het onderwijsaanbod versterken en concentreren op een klein aantal, relevante en elkaar aanvullende locaties, aansluitend op de ordeningsprincipes. Eenbes, Platoo en gemeente maken in goed overleg met de betrokken kindpartners afspraken over verdeling en flexibiliteit (meervoudig ruimtegebruik bijvoorbeeld) vanuit de voorwaarde dat er, toekomstvast, een volwaardig en breed (grondslagen) aanbod van diensten in het gebied blijft bestaan voor 700 leerlingen. Beide schoolbesturen bekijken hoe zij efficiënt kunnen samenwerken op het gebied van opvang en zorg. In het verlengde van onderzoeken naar leefbaarheid, voorzieningenniveau en maatschappelijk vastgoed wordt met maatschappelijke partners, bewoners en verenigingsleven bekeken of een aanvulling van de ruimte voor een breed maatschappelijk dienstenpakket mogelijk is.

Randvoorwaarden
De bouwopgave is gebaseerd op onderlinge afspraken tussen de betrokken schoolbesturen. Samen willen ze toekomstvast aanbod ontwikkelen. Daartoe bieden ze een breed palet van onderwijs en kinddiensten, zowel in onderwijskundig opzicht en in grondslag zodat ouders een keuze hebben en zeker weten dat kinderen hoogwaardig onderwijs krijgen. Dit kan worden ondersteund door onderlinge afspraken ten aanzien van de instroom van leerlingen, waarbij ouders en kinderen op de best passende plek terecht kunnen.

Businesscase SBO Van der Putt

Opdracht
Realiseer in samenspraak met het samenwerkingsverband passend onderwijs, de lokale onderwijspartners en met partners in opvang en zorg een nieuwe locatie voor SBO Van der Putt. Deze bedient de door het samenwerkingsverband vastgestelde doelgroep uit het verzorgingsgebied.

Grondslag
Katholieke denominatie, waarmee de huidige grondslag wordt behouden. Stichting Eenbes Basisonderwijs is bevoegd gezag.

Locatie
Schoolbestuur Eenbes, kindpartners en gemeente onderzoeken samen met andere schoolbesturen welke invulling van het SBO de doorontwikkeling van passend onderwijs in Geldrop-Mierlo kan versterken. Daarbij hoort ook de keuze van een goede locatie. De school is vanwege zijn opzet niet wijkgebonden. Een eventuele nieuwe locatie moet goed bereikbaar zijn met openbaar en particulier vervoer.

Realisatietermijn 2024
Voor de realisatie van nieuwbouw voor SBO Van der Putt is sprake van zorgplicht. Vanwege de complexiteit van de bijkomende vragen rondom locatiekeuze, vaststelling van het inhoudelijk programma, de inbreng van het samenwerkingsverband en de prioriteit in Mierlo is als realisatiedatum 2025 voorgesteld. Argumenten buiten het IHP kunnen leiden tot versnelling. De ontwikkeling van deze businesscase wordt vanwege de complexiteit na besluitvorming van de gemeenteraad over voorliggend IHP opgestart.

Uitwerking
De capaciteit van SBO Van der Putt wordt in samenwerking met andere schoolbesturen in het samenwerkingsverband vastgesteld. De eigen prognoses geven een stabiele onderwijsvraag van 170 leerlingen. Daarmee is een normatieve ruimte gemoeid van 1.500 m² bvo. In goed overleg met kindpartners wordt gewerkt aan een breed aanbod van diensten, kennis en expertise.

Randvoorwaarden
Het is van belang dat bij de start van deze businesscase leerlingeprognoses door Pronexus worden opgesteld. Er bestaan mogelijkheden om de SBO van der Putt aan te haken bij andere schoolontwikkelingen in de gemeente. De bouwopgave is daarmee aan te pakken met goed oog voor kansen en consequenties.

Businesscase Sint Jozef – Geldrop

Opdracht
Realiseer in nauwe samenspraak met gemeente en kindpartners vervanging c.q. nieuwbouw van de huidige onderbouw van Basisschool Sint Jozef.

Grondslag
Katholieke denominatie, waarmee de huidige grondslag wordt behouden. Stichting Eenbes Basisonderwijs is bevoegd gezag.

Locatie
Schoolbestuur Eenbes, kindpartners en gemeente onderzoeken op welke wijze deze ontwikkeling vorm en inhoud kan krijgen. Daarbij wordt in eerste instantie ingezet op vervanging van de bestaande bouw op de huidige locatie. Verder ligt het voor de hand om te beoordelen of in de omgeving van de Sint Jozef kansen zijn om tot onderwijsinhoudelijke verbeteringen te komen (aansluitende leer- en ontwikkellijnen) door het kiezen van een geheel nieuwe plek voor de onderbouw.

Realisatietermijn 2025
In het Integrale Huisvestingsplan is vastgesteld dat vervanging van de onderbouw onder gemeentelijke zorgplicht valt. In verband met prioritering (er is (nog) geen sprake van een grote discrepantie in beschikbare ruimte en vraag) is deze aanpassing gepland voor in gebruik name in de zomervakantie van 2025. De ontwikkeling van deze businesscase wordt na besluitvorming van de gemeenteraad over voorliggend IHP in 2023 opgestart.

Uitwerking
Nader te bepalen voorafgaande aan de businesscase.

Randvoorwaarden
Het is van belang dat bij de start van deze businesscase nieuwe leerlingeprognoses worden gemaakt.

Businesscase De Vlinder en 't Vijfblad – Geldrop

Naast de voorgaande businesscases zijn ook basisscholen 't Vijfblad en De Vlinder (vanwege de recente ontwikkelingen in dak en toestroom) aandachtscholen. In voorliggend IHP zijn ze afzonderlijk beoordeeld vanwege het feit dat de spreiding van scholen en de bestaande leerlingenverbindingen tussen de voedingsgebieden als logisch wordt beschouwd. Tussen beide scholen ligt immers een drukke weg, die als natuurlijke splitsing wordt beschouwd. Tegelijkertijd geven de prognoses en de feiten aan dat er een verbinding tussen de voedingsgebieden is.

Het ligt voor de hand dat schoolbestuur Eenbes de komende jaren in samenspraak met andere kindpartners en maatschappelijke partijen een oriëntatie starten over het verbinden van beide scholen. Opdracht is om op termijn te komen tot één unilocatie in het grensgebied tussen beide voedingsgebieden. Daarmee kan voor het gehele gebied een sterker en meer integraal en maatschappelijk relevant aanbod ontstaan. Deze studie kan als input dienen in het volgende IHP of op grond van het voorliggend IHP met de gemeente besproken worden.

8 Financiële vertaling

Aan de basis – de VNG-normstelling 2018, bijstelling 2021

Gemeenten nemen normbedragen voor nieuwbouw en uitbreiding van scholen (en andere voorzieningen in de huisvesting) op in hun gemeentelijke verordening Voorziening Huisvesting Onderwijs. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) stelt jaarlijks modelnormbedragen vast als advies aan gemeenten. De meeste gemeenten nemen deze over in de eigen lokale verordening. Sommige gemeenten wijken daar om moverende redenen van af, bijvoorbeeld omdat de ambities hoger zijn. Ook in een integraal huisvestingsplan kan een gemeente met schoolbesturen aanvullende afspraken maken die afwijkend zijn.

De huidige normbedragen (2021) voor nieuwbouw van de VNG zijn in hun basis in 2018 bepaald en gaven antwoord op de grote prijsstijgingen in de jaren daarvoor. Dit leidde toen tot een directe normverhoging met 40%. Jaarlijks wordt dit basisbedrag bijgesteld. Ze gaan uit van een sober en doelmatig gebouw dat aan de wettelijke minimumeisen (Bouwbesluit) voldoet. Gasloos bouwen en Bijna Energie Neutraal Gebouw (BENG) vallen onder deze wettelijke verplichtingen. Aanvullende duurzaamheids- en comfortdoelstellingen als Frisse Scholen[7] vallen niet onder de wettelijke minimum eis, en zijn niet opgenomen in de normbedragen. Andere bijkomende kosten voor kwaliteit (denk aan verhoogde transparantie, flexibele wanden, tribunetrappen, etc.) zijn evenmin opgenomen in de normbedragen.

De normbedragen voor nieuwbouw zijn opgebouwd uit een startbedrag en een bedrag per vierkante meter bruto vloeroppervlakte (bvo). Dit impliceert dat nieuwbouw voor een kleinere school in algemene zin ingewikkelder en duurder is. Het normbedrag voor een basisschool van 200 leerlingen bedraagt voor het kalenderjaar 2021 **€ 2.610** / m² bvo, voor een school van 400 leerlingen is dit circa **€ 2.410** / m² bvo. De normbedragen voor speciaal basisonderwijs (SBO) en speciaal onderwijs (SO) bedragen circa **€ 2.600** / m² bvo. Voor het voorgezet onderwijs is het normbedrag afhankelijk van de omvang en het aanbod van onderwijs. Het normbedrag per vierkante meter bvo voor een school van circa 1.500 leerlingen met aanbod in mavo-havo-vwo bedraagt ongeveer **€ 2.060** / m² bvo. Bouwkosten kunnen variëren door locatie en regionale invloeden.

Deze stichtingskosten zijn inclusief btw, bijkomende kosten (honoraria, heffingen, aansluitkosten, verzekeringen, onvoorzien, etc.) en de kosten voor aanleg en inrichting van het schoolterrein. De gemeente draagt tevens het juridische eigendom van het benodigde bouwrijpe terrein (om niet) over aan de schoolbesturen. Aanvullende toeslagen ten laste van de gemeente zijn aan de orde voor verhuiskosten, paalfundering (bij VO), speellokaal (bij S(B)O) of liftinstallatie (bij (V)SO). Andere bijkomende kosten ten laste van de gemeente betreffen eventuele sloop en tijdelijke huisvesting.

Projecten tonen in de praktijk aan dat meerwaarde mogelijk is door bouwopgaven in een bredere context te bekijken via multifunctioneel ruimtegebruik. Een compact gebouw kan dan resulteren in een keuze voor ruimere beschikbaarheid ten opzichte van de normatieve minimum-oppervlakte. Zo kan bijvoorbeeld extra buitenruimte tijdens schooluren voor onderwijs worden ingezet en daarna als speelplek voor kinderen uit te buurt. Geadviseerd wordt om per project de kansen te onderzoeken en specifieke budgetten vast te stellen.

[7] Frisse Scholen klasse B als minimale eis enkel van toepassing op thema's lucht en energie.

Aandachtspunt is dat de VNG aangepaste normbedragen voor nieuwbouw adviseert aan gemeenten, maar dat het ministerie van onderwijs deze niet heeft verwerkt in een verhoging van het gemeentefonds. Consequentie is dat de rijksbijdrage in het gemeentefonds (nog) onvoldoende ruimte biedt om de VNG-normbedragen ook financieel te dekken. De verwachting is dat dit de komende tijd wordt gecorrigeerd.

Ambitie: Realiseren van Toekomst georiënteerd en relevante voorzieningen

Nieuwe gebouwen worden gerealiseerd voor een gebruiksperiode van minimaal 40 jaar. Consequentie is dat gedurende de exploitatietermijn de verwachtingen die gebruikers en de maatschappij stellen, evenals wettelijke eisen toenemen. De komende jaren zijn met name ten aanzien van klimaatprestaties en binnenklimaat ontwikkelingen te verwachten. Naar 2050 is klimaatneutraliteit een eis en de wetgever gaat eisen stellen om gebouwen relevant te maken. Ook circulair bouwen staat sinds een aantal jaren hoog op de agenda. Verder is te verwachten dat de wijze van gebruik kan en zal veranderen, zoals de praktijk tijdens de Covid-crisis heeft aangetoond. Het is verstandig om daar bij nieuwbouw oog voor te hebben.

Het is belangrijk om bij nieuwe voorzieningen (nieuwbouw of renovatie) rekening te houden met toekomstverwachtingen en in het IHP expliciet eventuele aanvullende ambities vast te leggen. Daarbij is het vooral belangrijk dat gebouwen in hun kern geschikt moeten zijn om gedurende de komende dertig jaar verder te kunnen verbeteren. RO groep adviseert om voor voorzieningen in nieuwbouw een hoger ambitieniveau vast te leggen: Frisse Scholen klasse B (integraal) evenals volledig Energie Neutraal (ENG). Onderstaande extra financiële inspanningen (inclusief bijkomende kosten en btw) zijn daarmee gemoeid:

	Primair Onderwijs	Integraal Kindcentrum	Voortgezet Onderwijs	Speciaal Onderwijs
Frisse Scholen klasse B	€ 125 / m² bvo	€ 140 / m² bvo	€ 125 / m² bvo	€ 130 / m² bvo
ENG	€ 75 / m² bvo	€ 75 / m² bvo	€ 75 / m² bvo	€ 75 / m² bvo

Tariefstelling Geldrop-Mierlo

De gemeente Geldrop-Mierlo heeft een onderwijsverordening. Daarin zijn de beschikbare middelen om te investeren in onderwijshuisvesting gedimensioneerd. Ook de zienswijze van de gemeenteraad ten aanzien van omgang met de normbedragen is vastgelegd. Afwijkingen dienen expliciet door de Raad te worden besproken en vastgesteld. Daarom is het van belang om in de uitvoeringsagenda expliciet de hoogte van de normbedragen zichtbaar te maken alsmede de financiële consequenties daarvan. Daarmee kan de gemeenteraad een zakelijke afweging maken. Onderstaande tabel maakt de keuzemogelijkheden zichtbaar.

	Integraal Kindcentrum
Normstelling VNG Basis	€ 2.550
Stichtingskosten toekomst georiënteerd	€ 2.765

Nb.: Prijspeil is 2021, inclusief btw. Bedragen zijn exclusief grond / sanering (door gemeente aanvullend beschikbaar te stellen).

Ad a. VNG Basis
Normtarief is basisniveau VNG. Ze gaan uit van een sober en doelmatig gebouw dat aan de wettelijke minimumeisen (Bouwbesluit) voldoet. Gasloos en BENG bouwen valt onder deze wettelijke verplichtingen. Kanttekening daarbij is dat deze bedragen meestal onvoldoende blijken om een kindcentrum te realiseren.

Ad b. Stichtingskosten toekomst georiënteerd
Dit normtarief (adviestarief) gaat uit van een modern, toekomst georiënteerd Kindcentrum. Daarbij gelden de volgende kwaliteitseisen:

- Stichtingskosten Plus (b.)
- Frisse Scholen Klasse B (in zijn breedte)
- Energie Neutraal Gebouw

Te overwegen is om met schoolbesturen afspraken te maken ten aanzien van een eigen bijdrage. Een schoolbestuur mag bij nieuwbouw geen financiële bijdrage leveren aan de basiskwaliteit. Schoolbesturen in Geldrop-Mierlo kunnen, binnen de wet- en regelgeving, investeren in het toevoegen van aanvullende kwaliteit (zoals flexibiliteit, duurzaamheid in gebruik, binnenklimaat, etc.). Een eventuele eigen bijdrage is altijd ten behoeve van extra's bovenop de wettelijke basis en gekoppeld aan een terugverdienmodel. Dit betekent dat investeringen binnen een aanvaardbare tijd moeten worden terugverdiend. Het bedrag is door het schoolbestuur, in overleg met de gemeente, vast te stellen.

Renovatie als voorziening in het kader van Zorgplicht
Verwachting is (zie hoofdstuk 4) dat renovatie voor een grootschalige en integrale aanpak van een bestaand gebouw een door de gemeente te financieren voorziening in het kader van zorgplicht wordt. Dit is dan te beschouwen als een volwaardig alternatief voor nieuwbouw. Intentie is dat na renovatie een gebouw voldoet aan het vigerende bouwbesluit en dat er sprake is van een levensduurverlenging van tenminste 25 jaar. Renovatie kan een goede en efficiënte oplossing zijn. Vooruitlopend op wettelijke maatregelen is het verstandig om in het IHP de afwegingen zakelijk te definiëren.

Afspraak:
Partijen onderzoeken in een businesscase of een levensduurverlengende renovatie gepland kan worden, die de kwaliteit van het gebouw op het niveau van de wettelijke eisen brengen. Renovatie wordt in overweging genomen bij het formuleren van een IHP-uitvoeringsprogramma en is altijd gebaseerd op een uitgewerkte businesscases. Ze geldt voor gebouwen, die minimaal 30 jaar oud zijn. Als uitgangspunt geldt dat renovatie verstandig is als het te gebouw het "waard" is.

Uitwerking:

- De gemeente en de schoolbesturen spreken af te kiezen voor Renovatie waar één van twee argumenten gelden:
  1. Is het gebouw een monument of anderzijds waardevol?
  2. Is transformatie economisch of kwalitatief een goede keuze?
- Partijen spreken af dat ze een onafhankelijk bouwkundig bureau (door gemeente en schoolbesturen aan te wijzen) onderzoek laten doen naar renovatie. Uitgangspunt is dat het gebouw daarna moet voldoen aan de geldende wet- en regelgeving voor nieuwbouw met een extra levensduur bovenop de oorspronkelijke afschrijvingstermijn van 25 jaar (tenzij dit voor bepaalde onderdelen lastig te realiseren is tegen aanvaardbare kosten) en op duurzaamheidsgebied ten minste ENG. Deze verlenging van de levensduur wordt contractueel vastgelegd en de gemeente brengt deze tot uitdrukking in een feitelijke verlenging van de afschrijvingstermijn.
- Indien schoolgebouw een bepalend c.q. een monumentaal gebouw (punt 1) is dan wordt de maximale gemeentelijke bijdrage vastgesteld ter hoogte van (normatieve) nieuwbouw. Bouwrisico ligt bij schoolbesturen.
- Voor renovatie op zakelijke gronden (punt 2) wordt gekozen als onderzoek aantoont dat de kosten lager zijn dan 80% van de (normatieve) nieuwbouw van de huisvestingsopgave (leerlingencapaciteit). Als bouwbudget geldt het bedrag dat werd vastgesteld in het onderzoek. De bijdrage van de gemeente is maximaal 80% van het renovatiebudget. Bouwrisico ligt bij schoolbesturen.

Verduurzaming bestaand gebouw

Verduurzaming van bestaande schoolgebouwen is in beginsel een verantwoordelijkheid van de eigenaar. Schoolbesturen worden geacht hun gebouw als goed huisvader te onderhouden en ze worden daar in hun materiële instandhoudingsvergoeding voor gecompenseerd door het ministerie. Verduurzaming is in beginsel voor rekening van schoolbesturen. Nb.: Ten aanzien van ingrijpende aanpassingen van een gebouw vindt in voorkomende gevallen meestal overleg plaats tussen gemeente en schoolbesturen.

Deze taakverdeling laat overigens onverlet dat de wetgever in het perspectief van klimaatneutraliteit de komende jaren forse maatregelen zal eisen om bestaande gebouwen te verduurzamen. Investeringen door schoolbesturen zijn soms ook in eigen voordeel als ze leiden tot besparingen, bijvoorbeeld door het afstoten van leegstand of aanpassingen door energetische maatregelen. Maar grenzen tussen regulier onderhoud enerzijds en gemeentelijke voorzieningen vanuit zorgplicht anderzijds zullen vervagen. Het wordt dan relevanter dat gemeente en schoolbesturen in goed overleg op een reële manier naar de ontwikkelingen kijken en samen kansen op samenwerking op een zakelijke, op Total Cost of Ownership georiënteerde manier bespreken.

Werkwijze:

De gemeente en schoolbesturen onderzoeken samen in een businesscase of in samenwerking levensduur verlengende investeringen (no-regret) gepland kunnen worden, die de kwaliteit van het gebouw substantieel dichter bij de wettelijke eisen brengen. Upgrade komt bij voorkeur aan de orde in het kader van de integrale zakelijke overwegingen rondom een IHP-uitvoeringsprogramma op grond van de uitwerking in businesscases. Indien sprake is van een ongeplande tussentijdse aanvraag dan is deze in ieder geval gebaseerd op een vastgesteld en bij de gemeente bekend Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP).

Uitwerking:

- Schoolbesturen en de gemeente spreken af om verduurzaming in gebouwen vanuit Total Cost of Ownership op een open en transparante manier te bespreken. Indien schoolbesturen in een bestaand schoolgebouw dat ouder is dan 20 jaar op grond van een Meerjaren Onderhoudsplan groot onderhoud plannen aan installaties, dak, muren of isolatie, dan treden schoolbesturen een jaar voorafgaand aan de investering actief in overleg met de gemeente.
- Indien in een Integraal Huisvestingsplan blijkt dat de betreffende school en het gebouw voor de middellange termijn (30 jaar of meer) een belangrijke rol blijft spelen, dan kan het een zakelijke, bedrijfseconomische en / of kwalitatieve afweging zijn om de levensduur met een verdergaande huisvestingsmaatregel te verlengen. Indien gemeentelijke ambities als energietransitie gediend worden dan kan een gemeentelijke bijdrage aan een upgrade van het gebouw worden overeengekomen.
- In een integrale businesscase doet een onafhankelijk bouwkundig bureau (door gemeente en schoolbesturen aan te wijzen) onderzoek naar de kosten van verduurzaming. Uitgangspunt is dat de exploitatie van een school met minimaal 10 jaar wordt verlengd ten opzichte van de officiële afschrijftermijn van het hoofdgebouw. Deze verlenging van de levensduur wordt contractueel vastgelegd en de gemeente brengt deze tot uitdrukking in een verlenging van de afschrijftermijn.
- De geplande verduurzaming moet leiden tot een substantiële kwalitatieve verbetering van het schoolgebouw, meetbaar door een verbetering van het energielabel van de school met minimaal twee stappen en een verhoging van de classificering volgens “Frisse Scholen” met betrekking tot minimaal het onderdeel CO2 van klasse C naar klasse B gaat.
- De gemeente draagt maximaal 50% van het vastgestelde normbudget uit de onder punt 3 beschreven kostenberekening. Het bouwrisico ligt bij de schoolbesturen.

Uitvoeringsagenda 2020-2026 en financiële consequenties

Het huisvestingsplan voorziet in planmatige aanpassingen. Deze uitvoeringsagenda (zie tabel) biedt zicht op de fysieke maatregelen in de periode tot 2026. De ruimtelijke en financiële consequenties zijn normatief benaderd in aansluiting op bestaande lokale afspraken. Expliciet wordt aangemerkt dat op onderwijsinhoudelijke gronden (zie ook strategische thema’s, hoofdstuk 4) kan worden afgeweken van het normatieve uitgangspunt. Nadere uitwerking van de voorstellen op locatieniveau (door schoolbesturen) is binnen de businesscases noodzakelijk. Schoolbesturen kunnen er voor kiezen om gelijktijdig aanvullende versterkende aanpassingen aan het gebouw te doen vanuit haar eigen verantwoordelijkheid.

In voorliggend IHP 2021-2036 zijn maatregelen gedefinieerd. Dit leidt tot een verplichting voor de gemeente om betreffende maatregelen te nemen en te financieren. Investeringen in onderwijs vragen een beslag op schaarse middelen. De beschikbaarheid van de noodzakelijke financiële middelen kan in voorkomende gevallen (mede) bepalend zijn voor het tempo waarmee overeengekomen investeringen gerealiseerd worden.

	Businesscase	Kostenraming A (VNG norm)	Kostenraming B (toekomstgericht)
	Mutatie	**€ 2.550**	**€ 2.765**
2024	**Businesscase Puur Sang** 1.961 m² bvo ruimtebehoefte	€ 5,00 mln.	€ 5,42 mln.
2025	**Businesscase Restantvraag Mierlo**		
2024	**Businesscase SBO Van der Putt** 1.500 m² bvo ruimtebehoefte[8]	€ 3,83 mln.	€ 4,15 mln.
2025	**Businesscase Sint Jozef** *Nader te bepalen*[9]	PM	PM
n.t.b.	**Businesscase De Vlinder en 't Vijfblad** *Nader te bepalen*		

- Bovenbeschreven investeringen betreffen enkel de onderwijsruimten (normatief). Investeringen in aanpalende kindfuncties of gemeenschapsfuncties zijn niet meegenomen in de ramingen.
- Bij verdere planontwikkeling dienen leerlingenaantallen en -prognoses getoetst te worden aan de actualiteit. In de businesscases zal voor elk individueel project een actuele stichtingskostenraming moeten worden opgesteld.

[8] Leerlingeprognoses door Pronexus op te stellen.

[9] Leerlingeprognoses door Pronexus op te stellen, met een splitsing in onder- en bovenbouw.

9 Implementatie

Voorliggend Integraal Huisvestingsplan geeft op basis van gedegen onderzoek in een op draagvlak gericht proces een schets van de gewenste ontwikkelingen in onderwijshuisvesting binnen de gemeente Geldrop-Mierlo. Vanuit de eigen visies en wensen van partners is, langs wettelijke kaders en uitgangspunten, een beeld bepaald van de reële ontwikkelingen van de diverse locaties. Bij de implementatie van de genoemde huisvestingsmaatregelen is het ook belangrijk om rekening te houden met de onderstaande aspecten.

Inhoud staat voorop
Aan de basis van het IHP ligt de intentie om de positie van kinderen in de gemeente Geldrop-Mierlo te verbeteren. Gezamenlijke huisvesting kan samenwerking faciliteren om te komen tot een goede begeleiding van kinderen van 0 tot 13 jaar: in onderwijs, maar ook in aanvullende voorzieningen van opvang en zorg. In voorliggend plan wordt daar, waar mogelijk, de ruimte voor gerealiseerd.

De strategische thema's uit hoofdstuk 4 gelden niet alleen voor de bouwopgaven in het IHP. De geformuleerde ambities ten aanzien van samenwerking gaan inhoudelijk verder en vragen op onderdelen specifiek beleid. Dat vraagt van gemeente, onderwijsbesturen en partners in opvang en zorg om het gesprek aan te blijven gaan over de wijze waarop de gezamenlijke inhoudelijke ambities voor alle kinderen in de gemeente bereikt kunnen worden. De gemeente maakt daar, vanuit haar regierol, met partijen bindende afspraken over. Intussen kunnen maatschappelijke partners op het niveau van de eigen kern de samenwerking actief verbeteren.

Leerlingenontwikkelingen
In het IHP zijn gegevens ten aanzien van de ontwikkeling van leerlingenaantallen gebruikt en verwerkt (zie hoofdstuk 6). De investeringsvoorstellen zijn gericht op het aansluiten van adequate huisvestingsruimte aan de meest waarschijnlijke ontwikkelingen. De situatie kan echter ontstaan dat een mismatch tussen vraag en aanbod ontstaat. Gemeente Geldrop-Mierlo en schoolbesturen spreken af dat zij op grond van de verordening in redelijkheid tot aanvullende maatregelen kunnen komen, waarbij het perspectief van de ordeningsprincipes in dit IHP overeind blijft.

Om goed voorbereid te zijn adviseert RO groep de gemeente Geldrop-Mierlo om met regelmaat (bij voorkeur elke twee jaar) nieuwe leerlingenprognoses te laten opstellen. Op die wijze kan gemonitord worden of de prognoses in lijn blijven met het opgestelde IHP.

Nb.: Van Rijkswege zijn verschillende wetwijzigingen doorgevoerd, voorgesteld en in voorbereiding. Dergelijke wijzigingen blijven van invloed op analyses en constateringen in de voorliggende visie en huisvestingsplan.

10
Bijlagen

Bijlage 1. Informatiefundament

Bijlage 2. Functionele en gebouwelijke scan (matrix)

Bijlage 3. Algemeen kader

Bijlage 1

Informatiefundament Onderwijs & Opvang Geldrop-Mierlo

Bijlage 2

Functionele en gebouwelijke scan (matrix)

Bijlage 3
Algemeen kader

Bij het vormgeven van een IHP dient rekening te worden gehouden met algemene kaders en uitgangspunten en wet- en regelgeving. Dit hoofdstuk beschrijft achtereenvolgens de maatschappelijke, gemeentelijke en wettelijke kaders. Ontwikkelingen binnen een bepaald kader worden tevens toegelicht. De onderwerpen en vraagstukken zijn in willekeurige volgorde beschreven en geven geen mate van belangrijkheid aan.

Maatschappelijk

Naar participatiesamenleving en aanspreken vereende krachten
De 'participatiesamenleving' zet de burgers, bedrijven en instellingen centraal. Zij worden betrokken bij het vormgeven van de maatschappij. De moderne burger wil niet door de overheid worden bevoogd, maar ruimte krijgen om zijn eigen leven vorm te geven. Inwoners zoeken elkaar actief op in laagdrempelige vormen van samenwerking: in zorg en positieve gezondheid, tot energie-coöperaties en deeleconomie. Vernieuwde aandacht voor het coöperatieve past daarin.

Meer initiatief bij de burger
Burgers willen actief betrokken zijn bij inrichting en beheer van de publieke ruimte en voorzieningen. Ze nemen initiatief en pakken dagelijks problemen in hun leefomgeving aan. Aan de basis daarvan ligt een mengeling van persoonlijke gedrevenheid, bewustzijn van de eigen expertise of onvrede met een bestaande situatie: burgers weten het soms echt beter. Gemeenten realiseren zich dat en oefenen 'loslaten' door inwonersinitiatief actief te faciliteren.

Verbinden
Burgers raken in (nieuwe) verbanden flexibel met elkaar verbonden: een samenspel tussen mensen, verenigingen, maatschappelijke organisaties en ondernemers. Dit draagt bij aan de bestendigheid en duurzaamheid van activiteiten door het efficiënter benutten van expertise, inzet, faciliteiten en voorzieningen. Belangrijk element daarin is het hebben van een toegankelijke, liefst inclusieve maatschappelijke infrastructuur, die ruimte biedt aan alle mensen, ook voor anderstalige nieuwkomers of voor mensen met een beperking door bijvoorbeeld gedragsproblematiek, ziekte of handicap.

Duurzaamheid breed gedragen
Een belangrijk nieuw thema is duurzaamheid en klimaatadaptie. Overheden stellen voorwaarden in wetgeving, zoals in de Wet Milieubeleid en nieuwe wetgeving uit het Klimaatakkoord. Verduurzamen is ook een maatschappelijke trend, die niet zal keren: burgers willen hun leven duurzaam invullen, zorgvuldig naar natuur, zuinig met verbruik van materialen en kwalitatief hoogwaardig om langer gebruik mogelijk te maken. Dit levert voor nu en zeker in de toekomst een zeer bewuste generatie. Streven naar intensiever, efficiënter en gedeeld vastgoedbeleid voor maatschappelijke functies en (her)gebruik van bestaand vastgoed past in deze verduurzamingsrealiteit.

Gemeentelijk

Gemeente voelt zich verantwoordelijk
De gemeente heeft enkele wettelijke taken op het gebied van onderwijs, zoals het handhaven van de Leerplichtwet, het inzetten van leerlingenvervoer, de zorgplicht voor onderwijshuisvesting in het funderend onderwijs en het uitvoeren van onderwijsachterstandenbeleid via bijvoorbeeld Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE). Daarnaast moet de gemeenteraad voldoende algemeen toegankelijk openbaar onderwijs borgen. De bevoegdheden zijn beperkt, terwijl de effecten en resultaten van het onderwijs van immense invloed zijn op de manier waarop de maatschappij en lokale gemeenschap worden vormgegeven en (onderling) acteren.

Relatie met sociaal domein
De gemeente kreeg met de decentralisaties in het sociaal domein in 2015 een taakverruiming; WMO, Jeugdwet, Participatiewet. Het onderwijs valt formeel niet onder de gedecentraliseerde taken in het sociaal domein. Door de Wet Passend Onderwijs worden scholen echter via de samenwerkingsverbanden verplicht hun ondersteuningsplan af te stemmen op het beleidsplan jeugdhulp, met het doel dat alle kinderen een plek krijgen op een school die past bij hun kwaliteiten en mogelijkheden. Soms is het ook nodig dat onderwijs, jeugdhulp en gemeente afstemmen rondom individuele ondersteuning. Het onderwijs en de lokale overheid hebben elkaar als partners nodig om invulling te kunnen geven aan hun (gezamenlijke) opgaven in het belang van kinderen.

Samen werken aan duurzame samenleving
Het onderwijs heeft een belangrijke functie in het creëren van kansen voor de kernen in de gemeente. Door talenten te herkennen en te benutten én vroegtijdig zicht te krijgen op wat stimuleert, draagt onderwijs bij aan vitale participerende burgers en daarmee aan een sterke innovatieve gemeenschap. Het onderwijs moet blijven anticiperen op de veranderende behoeften in de maatschappij, van de kinderen en jongeren, van de ouders en ontwikkelingen in de omgeving.

De komende jaren wordt van de gemeente als regisseur in het jeugddomein, en van de onderwijsinstellingen en andere partners eveneens inspanning gevraagd voor het vasthouden van een sterke, duurzame, inclusieve samenleving. Samenwerking biedt daarbij mogelijkheden om kinderen en jongeren kwalitatief hoogwaardige leer- en ontwikkellijnen te bieden in goede voorzieningen. Deze samenwerking vraagt een gezamenlijke visie op inhoud en vorm.

Wettelijk (wet- en regelgeving)

Gedeelde verantwoordelijkheid
Het wettelijk kader van onderwijshuisvesting kent een gedeelde verantwoordelijkheid tussen gemeenten en schoolbesturen. De gemeente heeft de zorgplicht om voldoende en adequate huisvesting beschikbaar te stellen voor het PO, (V)SO en VO. De gemeente is (ook financieel) verantwoordelijk voor nieuwbouw, uitbreiding en herstel van constructiefouten. De verantwoordelijkheid van renovatie is in de huidige wetgeving nog niet vastgelegd, maar de verwachting is dat deze aan het gemeentelijke voorzieningenpakket van onderwijshuisvesting wordt toegevoegd.

Het schoolbestuur heeft de verantwoordelijkheid de huisvesting goed te beheren en te exploiteren. Zij draagt de kosten voor de exploitatie van het gebouw (energie, water, en schoonmaak), alsmede voor klein en groot onderhoud van het gebouw en de tuin gedurende de gebruikstermijn van het gebouw.

Door de gedeelde verantwoordelijkheid in onderwijshuisvesting zijn de belangen tussen schoolbesturen en gemeente soms tegengesteld. De gemeente heeft er baat bij investeringen zo laag mogelijk te houden. De keuze om investeringen in nieuwbouw uit te stellen of te verwijzen naar leegstand is soms verleidelijk, ondanks dat onderhoudskosten of energiekosten (verantwoordelijkheid schoolbestuur) daardoor juist hoger kunnen zijn. Schoolbesturen hebben tegelijkertijd behoefte aan een gebouw dat goed te exploiteren is: passend bij de omvang van de school, modern en efficiënt, en energievriendelijk. Zij kan er baat bij hebben om onderhoud te verminderen om eerder in aanmerking te komen voor een nieuw schoolgebouw.

Het juridisch eigendom, en daarmee de juridische aansprakelijkheid, ligt in beginsel bij het schoolbestuur. Daardoor mag het schoolbestuur een gedeelte van het gebouw verhuren of in medegebruik geven, mits dit medegebruik is voor uit de openbare kas bekostigd onderwijs of voor andere culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden. Bij verhuur dient het schoolbestuur aan het college van B&W toestemming te vragen voor het onttrekken van de onderwijsbestemming van het gebouwdeel. Omdat de gemeente het gebouw en de ondergrond bekostigt, heeft zij het economisch claimrecht als het schoolbestuur het gebouw, of een gebouwdeel niet langer gebruikt. In die situatie krijgt de gemeente ook het juridisch eigendom van het betreffende gebouw. Een gemeente of schoolbestuur kan tevens het initiatief nemen om delen van het schoolgebouw aan de onderwijsbestemming te onttrekken. In dat geval gaat voor dit gebouwdeel het eigendom over naar de gemeente.

Gemeentelijke verordening als vangnet
Gemeenten zijn op grond van de Wet op het Primair Onderwijs (WPO), Wet op het voortgezet Onderwijs (WVO) en Wet op Expertisecentra (WEC) verplicht om samen met schoolbesturen in Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) een Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs te ontwikkelen en vast te stellen. Daarin zijn op basis van gemeentelijk onderwijshuisvestingsbeleid kaders, uitgangspunten en inhoudelijke voorwaarden geregeld. Ook worden de procedures voor het aanvragen van voorzieningen in de huisvesting, toegespitst op specifieke gemeentelijke voorwaarden, vastgelegd. Voorzieningen in de huisvesting zijn:

- Voor blijvend of voor tijdelijk gebruik bestemde voorzieningen[10];
- Herstel van constructiefouten bestaande uit schade aan een gebouw veroorzaakt door eigen gebrek of eigen bederf, evenals uit kosten gemoeid met het voorkomen van nog niet zichtbare materiële schade onmiddellijk voortvloeiend uit ontwerpfouten, uitvoeringsfouten of wanprestatie;
- Herstel en vervanging in verband met schade aan gebouw, onderwijsleerpakket, leer- en hulpmiddelen of meubilair ingeval van bijzondere omstandigheden;
- Huur van een sportterrein voor een school voor voortgezet onderwijs voor het onderwijs in lichamelijke oefening.

[10] (Vervangende) nieuwbouw, uitbreiding, (gedeeltelijk) in gebruik nemen van bestaand gebouw, verplaatsing van bestaande noodlokalen, terrein voor het realiseren van voorgaande voorzieningen. Inrichting met onderwijsleerpakket en/of meubilair (mits niet eerder bekostigd). Medegebruik ander onderwijsgebouw.

Het schoolbestuur is verantwoordelijk voor het aanvragen voor de voorziening in de huisvesting (binnen de vastgestelde procedures). Schoolbestuur is volgens de wet aangewezen als bouwheer voor de realisatie. De gemeente stelt bouwrijpe grond en middelen beschikbaar. Indien schoolbestuur het bouwheerschap niet wenst kan het aan de gemeente verzoeken om dit bouwheerschap over te nemen. Gemeente kan dan een andere partij zoeken.

De gemeente heeft de bekostigingsverantwoordelijkheid voor realisatie, instandhouding en exploitatie van gymnastiekvoorzieningen (lokaal bewegingsonderwijs). De gemeente ontvangt hiervoor via het gemeentefonds een vergoeding. Wanneer een school gebruik maakt van een gemeentelijke sportvoorziening, dient de gemeente de accommodatie om niet in gebruik te geven voor het vastgestelde aantal klokuren. Het financieel risico van de exploitatie ligt dan bij de gemeente. Indien de gymnastiekvoorziening, na realisatie door gemeente, eigendom is van het schoolbestuur, ontvangt zij voor het vastgesteld aantal klokuren een (vastgestelde) vergoeding. De resterende kosten voor exploitatie en instandhouding dienen via medegebruik opgevangen te worden.

In het amendement dat in februari 2020 aangenomen is door de Tweede Kamer, worden scholen verplicht minimaal twee uur per week bewegingsonderwijs te geven. Er staan geen klokuren of lesuren in het amendement en daarover zijn ook geen afspraken c.q. bepalingen aangepast. De KVLO gaat er daarom vooralsnog vanuit dat de huidige afspraken c.q. bepalingen met betrekking tot de bekostiging en gemeentelijke facilitering van de accommodatie blijven gelden (artikel 117 WPO).

Investeren in huisvesting ten behoeve van kinderopvang (kinderdagopvang, peuteropvang, buitenschoolse opvang) valt niet onder de zorgplicht van de gemeente en is daarmee ook geen onderdeel van de verordening. Organisaties voor kinderopvang worden op andere wijze gefinancierd en dienen zelf te investeren in hun huisvesting of een passende huur te betalen voor de huisvesting waar zij gebruik van maken.

Maatschappelijke vraagstukken
Onderwijshuisvesting dient bij nieuwbouw te voldoen aan de wettelijke bouweisen (bouwbesluit). Aan bestaande onderwijsgebouwen stelt de wetgever slechts beperkte wettelijke eisen. Belangrijkste voorwaarde is dat gebruik als schoolgebouw vergunbaar is en dat dus aan minimale eisen met betrekking tot gezondheid en veiligheid wordt voldaan. Dat is te begrijpen, omdat gebouwen een levens en gebruiksduur hebben van vele jaren (minimaal 40 jaar). Inhoudelijke veranderingen in het onderwijs kunnen aanleiding zijn voor gemeente en schoolbestuur om naar deze accommodaties te kijken.

Tegelijkertijd vragen maatschappelijke ontwikkelingen als klimaat, energieneutraliteit, Frisse Scholen en duurzaamheid aandacht bij zowel nieuwbouw als bestaande bouw. Deze ontwikkelingen vinden stap voor stap ook hun plek in bouwregelgeving.
PO Raad, VO Raad, VNG en rijk werken samen aan het verbeteren van het wettelijke kader. Momenteel ligt wetgeving voor die de schoolbesturen en gemeente meer gezamenlijke en gelijkwaardige verantwoordelijkheid geeft in de voorzieningen voor de huisvesting. Belangrijk onderdeel van dit wetsvoorstel is een wettelijk kader rondom renovatie, waarbij renovatie als levensduurverlenging van tenminste 25 jaar een volwaardig alternatief wordt voor nieuwbouw.

De uitdaging voor gemeenten is om intussen keuzes te maken, die daar soms op vooruit lopen. Een beter gebouw leidt tot een hogere kwaliteit van het onderwijs (door betere verblijfscondities) en een efficiëntere exploitatie voor het schoolgebouw (waardoor meer geld beschikbaar blijft voor onderwijs). Maar grotere huisvestelijke ambities leiden ook tot een hogere investering. Elke aanscherping van kwaliteitsafspraken voor nieuwbouw kost geld; bouwkosten worden immers hoger.

Belangrijke maatschappelijk ontwikkelingen zijn:

- Energie en CO2-neutraliteit
  De wetgever ontwikkelt beleid op weg naar energie-efficiëntie. De eerste stap naar deze verduurzaming werd gezet in het Energieakkoord uit 2013. Daarna zijn op wereldschaal in Parijs afspraken gemaakt en deze worden via klimaattafels in publiek-private samenwerking tussen overheid, instellingen, bedrijven en burgers vertaald naar concrete doelstellingen en een praktische aanpak voor Nederland: het Klimaatakkoord.
  Ook voor onderwijshuisvesting (utiliteitsbouw) komt binnenkort een vast te stellen routekaart PO en VO, die tot een aanscherping van het beleid leidt. Dit heeft consequenties voor zowel nieuwbouw in de vorm van verscherpte bouweisen als een verplichte aanpak van bestaand vastgoed met als doel het bereiken van CO2-neutraliteit in 2050. Vooruitlopend op de routekaarten is het een verplichting om bij nieuwbouw gasloos en bijna energie neutraal (BENG) te bouwen.

- Frisse Scholen en Kwaliteitskader Onderwijshuisvesting
  Kwaliteit van onderwijshuisvesting is van invloed op de prestaties van de leerlingen en het onderwijzend personeel. Het waarborgfonds & Kenniscentrum Ruimte-OK heeft in overleg met de PO-Raad en de VNG het Kwaliteitskader Onderwijshuisvesting ontwikkeld, waarin gebouwen worden beoordeeld op verschillende aspecten op de thema's Beleving, Gebruik en Techniek. Het laat ook zien waar deze basiskwaliteit uitstijgt boven de wettelijke minimumeisen uit het Bouwbesluit. Het Waarborgfonds Kinderopvang heeft een soortgelijk kader opgesteld voor de kinderopvang: Kwaliteitskader Huisvesting Kinderopvang.

  De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) heeft als onderdeel van het programma Energiebesparing in de Gebouwde Omgeving van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een Programma van Eisen opgesteld met minimale eisen voor een goed binnenmilieu en een lage energierekening; PvE Frisse Scholen. Frisse Scholen is een kwaliteitskader, waarmee wetgever, gemeenten en onderwijs streven naar verbetering van de kwaliteit van zowel nieuwbouw als ook bestaande scholen, gericht op de verbetering van de verblijfsaspecten Energie, Lucht, Temperatuur, Licht en Geluid.

  Voor alle thema's zijn prestatie-eisen voor drie kwaliteitsniveaus omschreven; C, B A. Op de thema's energie en lucht dient bij nieuwbouw minimaal voldaan te worden aan klasse B, om te kunnen voldoen aan het Bouwbesluit. Gemeente, schoolbestuur en kindpartners zoeken samen op lokaal niveau een balans in de ambities en investeringen in gebouwkwaliteit.

- Duurzaamheid
  Onderwijshuisvesting moet de gebruiksfunctie duurzaam ondersteunen. Daarbij zijn neutraliteit in energiegebruik alsmede kwaliteit en hergebruik van materialen voor de hand liggende thema's. Maar daarnaast moet ook aandacht zijn voor de continuïteit van geschiktheid van een schoolgebouw. Goede, relevante schoolgebouwen kunnen onderwijs, en vooral de te verwachten veranderingen daarin, op lange termijn meemaken. Gemeenten, schoolbesturen en kindpartners moeten ook vanuit dat inhoudelijke perspectief samen beoordelen of investeren in onderwijsgebouwen zinvol is met een blik, die verder gaat dan vandaag en morgen.

Een eerlijke balans
De taakverdeling tussen gemeente en schoolbesturen voor adequate huisvesting kan problemen opleveren. Partijen hebben immers niet altijd gelijke belangen. Gemeente heeft er baat bij als schoolbestuur een gebouw goed exploiteert en lang actief onderhoudt tot bij voorkeur zelfs na het einde van de gebruiksduur. Schoolbestuur ziet graag dat een gemeente proactief (vroeg) investeert in nieuwbouw van een efficiënt te exploiteren gebouw. De eerder geschetste maatschappelijke ontwikkelingen maken het gecompliceerder om tot afspraken te komen binnen het bestaande wettelijk kader. Daarbij zijn verschillende thema's relevant:

- De discussie over duurzaamheid heeft een nieuwe dimensie gekregen door de snel scherper wordende eisen met betrekking tot energiegebruik. Vanuit duurzaamheidseisen wordt het onderscheid tussen exploitatie/onderhoud en investering minder relevant. Om die reden wordt het voorstel gedaan om renovatie, naast nieuwbouw c.q. opwaardering tot nieuwbouwvoorwaarden van een bestaand gebouw, een onderdeel van het voorzieningenpakket te laten worden (met als uitgangspunt dat dit leidt tot een levensduurverlenging van tenminste 25 jaar).
- Het wordt relevanter dat vanuit Total Cost of Ownership een verband wordt gelegd tussen investeringen vanuit wettelijke zorgplicht en onderhoudsplannen van schoolbesturen op de middellange en lange termijn. Onderhoudsgelden kunnen dan immers samengevoegd worden met investeringsmiddelen om tot efficiënte maatregelen te komen.
- Om dit te verbinden is kan het helpen als schoolbesturen ruimte krijgen om mee te investeren in huisvesting vanuit hun materiële instandhoudingsvergoeding. Tot nu is dat ingewikkeld en slechts beperkt toegestaan voor het Voortgezet Onderwijs; enkel voor co-investeren in maatregelen, die in exploitatie terug verdiend kunnen worden. Voor het Primair Onderwijs en (Voortgezet) Speciaal Onderwijs zijn de beperkingen stringenter en uitbreiding van de mogelijkheden behoort tot de aan het Rijk aangereikte voorstellen voor een wetsaanpassing van PO Raad, VO Raad en VNG.
- Een heldere en bindende planning op de middellange en lange termijn (tot 20 jaar) is noodzakelijk. Het is daarom waarschijnlijk dat het instrument Integrale Huisvestingsplanning (IHP) een wettelijke verankering krijgt en voor elke gemeente een verplichting wordt. Ook de procedures ten aanzien van jaarlijkse aanvragen dienen daarbij aangepast te worden aan de nieuwe werkelijkheid.

Goede financiële randvoorwaarden
Bouwprijzen zijn in de afgelopen jaren gestegen door verschillende ontwikkelingen. In de eerste plaats was er een correctie op forse prijsdalingen uit de recessie van 2008. Daarnaast ontstonden capaciteitsproblemen, met name in bouwmaterialen. En tenslotte namen de kwaliteitseisen voor duurzaamheidsvragen toe, vooruitlopend op wettelijke verankering. Bijna Energie Neutraal Bouwen (BENG) werd een verplichting in de aanloop naar ENG of zelfs klimaatneutraal.

Als reactie daarop heeft de VNG in 2018 verhoging van de normbedragen van nieuwbouw geadviseerd. De gemeenten hebben gezamenlijk aan het Rijk gevraagd om deze prijswijziging aan te passen in de berekeningen voor het gemeentefonds. De reeds verhoogde normen gaan uit van 'sober en doelmatig bouwen' en zijn gebaseerd op het oude bouwbesluit. Hiermee kan nog geen invulling gegeven worden aan BENG of andere kwaliteitsvoorwaarden. Het is aan de gemeente om, in overleg met schoolbesturen, een balans te zoeken tussen deze kwaliteitseisen en de financiële ruimte. Daarbij zijn verschillende aandachtspunten relevant:

- Betaalbaarheid in relatie tot opgave: Toegekende bouwbudgetten in de uitvoeringsplanning moeten leiden tot uitvoerbare plannen. Dit vraagt van gemeente en schoolbesturen om in goed overleg een balans te zoeken tussen het toekennen van voorzieningen in het kader van zorgplicht en de soms beperkte financiële ruimte van de gemeente.
- Kwaliteitsvoorwaarden: Hogere eisen vertalen zich in een hogere bouwprijs. De kwaliteitseisen zullen de komende jaren verder toenemen vanwege stappen in de richting van energieneutraliteit. Extra eisen leiden vaak tot grotere prijsstijgingen en later vlakken die dan af. Er moet daarom gestreefd worden naar een balans tussen kwaliteitseisen en het beschikbaar te stellen bouwbudget.
- Eigen bijdrage van schoolbesturen: Schoolbesturen in het Voortgezet Onderwijs mogen vanuit Total Cost of Ownership (TCO)benadering mee-investeren in nieuwbouw of renovatie van een school als deze extra investeringen (in duurzaamheid) binnen een aanvaardbare tijd kunnen worden terugverdiend. De verwachting is dat deze mogelijkheden worden uitgebreid voor het Primair en (Voortgezet) Speciaal Onderwijs.
- Lokale marktomstandigheden: De VNG baseert de normbedragen op een algemeen beeld van de prijsontwikkeling in de bouw. In verschillende delen van het land gelden vaak andere voorwaarden en het is aan een gemeente zelf om daar in IHP of verordening keuzes in te maken.
- Continuïteit: Bouwprijzen kunnen binnen korte termijn sterk fluctueren. Met het oog op de te verwachten veranderingen in eisen de komende tijd, lijkt het voor de hand te liggen om in IHP en verordening afspraken te maken over hoe met prijsstijgingen kan worden omgegaan. Dit met het oog op de langjarige realiseerbaarheid van een gedragen, vast te stellen uitvoeringsprogramma.

RO groep Zuid
Postbus 3086, 6202 NB Maastricht
Wilhelminasingel 58, 6221 BK Maastricht
T 043 – 350 00 50, F 043 – 325 72 12
info@rogroep.nl, www.rogroep.nl